

**VIEŠOJI ĮSTAIGA RIETAVO TURIZMO IR VERSLO
INFORMACIJOS CENTRAS**

VEIKLOS ATASKAITA UŽ 2016 METUS

Rietavas
2017-03-28

Turinys

IŽANGA. DIREKTORĖS PRANEŠIMAS	3
CENTRO VEIKLOS APŽVALGA	4
1. BENDRA INFORMACIJA APIE CENTRĄ	4
2. CENTRO DALININKAI IR KIEKVIENO JŲ ĮNAŠŲ VERTĖ FINANSINIŲ METŲ PRADŽIOJE IR PABAIGOJE. DALININKŲ KAPITALO DYDIS FINANSINIŲ METŲ PRADŽIOJE IR PABAIGOJE.....	5
3. CENTRO ATASKAITINIO LAIKOTARPIO VEIKLOS PLANO VYKDYMO ATASKAITA. TRUMPA PASIEKTŲ REZULTATŲ ANALIZĖ IR PALYGINIMAS SU PRAĖJUSIAIS METAIS	6
3.1 Centro veiklos apžvalga.....	6
3.2. Centro vykdytos turizmo skatinimo veiklos apžvalga.....	11
3.3 Centro pasiektų rezultatų analizė.....	14
4. CENTRO GAUTOS LĖŠOS IR JŲ ŠALTINIAI PER FINANSINIUS METUS IR ŠIŲ LĖŠŲ PANAUDOJIMAS PAGAL EKONOMINĖS KLASIFIKACIJOS STRAIPSNIUS..	19
5. INFORMACIJA APIE CENTRO ILGALAIKĮ TURTĄ PER FINANSINIUS METUS ..	23
6. CENTRO SĄNAUDOS PER FINANSINIUS METUS, IŠ JŲ IŠLAIDOS DARBO UŽMOKESČIUI	23
6.1 Centro darbuotojų skaičius finansinių metų pradžioje ir pabaigoje	23
6.2 Informacija apie viešosios įstaigos vadovą.....	24
7. CENTRO IŠLAIDOS KOLEGIALIŲ ORGANŲ KIEKVIENO NARIO DARBO UŽMOKESČIUI IR KITOMS ĮSTAIGOS KOLEGIALIŲ ORGANŲ NARIŲ IŠMOKOMS	24
8. VIEŠOSIOS ĮSTAIGOS IŠLAIDOS IŠMOKOMS SU VIEŠOSIOS ĮSTAIGOS DALININKAIS SUSIJUSIEMS ASMENIMS, NURODYTIEMS VIEŠŲJŲ ĮSTAIGŲ ĮSTATYMO 3 STRAIPSNIO DALYJE.....	24
9. TRUMPA SMULKIOJO IR VIDUTINIO VERSLO SITUACIJOS RIETAVO SAVIVALDYBĖJE APŽVALGA	25
9.1. Geografinė ir demografinė situacija.....	25
9.2. Ekonominės situacijos analizė	27
10. PROBLEMOS IR PASIŪLYMAI	36

IŽANGA. DIREKTORĖS PRANEŠIMAS

2016-ieji VšĮ Rietavo turizmo ir verslo informacijos centrai (toliau tekste Centras) buvo iššūkių metai, pareikalavo naujo požiūrio, lankstumo ir intensyvaus darbo. Pažymėtini du akcentai:

- **Finansavimo paieška.** 2015 metais pasibaigė visos projektų sutartys ir svarbiausiu iššūkiu tapo užtikrinti Centro finansavimą laikotarpiui iki 2020 m. 2016 metai buvo naujų finansavimo galimybių paieška, rengiant ir teikiant naujų projektų paraiškas, ieškant naujų projektų partnerių, dalyvaujant naujuose konsorciuose.
- **Turizmo informavimas ir skatinimas.** Turizmo informavimo ir skatinimo veikla pareikalavo daugiau kaip 60 proc. visų darbuotojų darbo laiko ir finansų. Iki tol nebuvo renkami ir sisteminami duomenys apie lankytinus objektus, turistus bei lankytojus, turizmo potencialą ir kita turizmo informacija. Taip pat Rietavo teritorija buvo neįtraukta į jokias regionines ar nacionalines programas, strategijas, skirtas turizmo Rietave vystyti.

Reaguodamas į laikmečio ir aplinkos tendencijas, Centras atlieką savo prigimtine paskirtį - teikia nemokamą informaciją, konsultacijas ir kt. Paslaugos tiek asmenims pradedantiems verslą, tiek verslininkams yra galimos tik dėka Centro inicijuotų ir įgyvendinamų tarptautinių projektų, nes nėra valstybinių programų, kurios įgalina teikti nemokamą pagalbą verslo skatinimui.

2016 m. Centras įsitraukė į daugelį Rietavo savivaldybės konkurencingumą ir patrauklumą didinančių bei įvairių gerinančių procesų. Ryškiausi jų:

- prisidėjimas rengiant Rietavo miesto vietos veiklos grupės vietos plėtros strategiją, inicijuojant konsultacijas su Rietavo organizacijomis, administruojant paraiškas, skirtas strategijai rengti bei administruoti.
- maršruto „Pieno kelias“ populiarinimas, kuris sulaukė sėkmės ir pripažinimo nacionaliniame lygmenyje – Valstybinio turizmo departamento nominuotas vienu iš trijų geriausių turizmo produktų Lietuvoje 2016 metais.

Sėkmė būtų neįmanoma be profesionalaus Valstybinio turizmo departamento prie LR Ūkio ministerijos geranoriško vadovų ir personalo požiūrio, Rietavo bei regiono vietos gamintojų, paslaugų teikėjų, verslininkų, Rietavo Oginskių kultūros istorijos muziejaus bendradarbiavimo, Centro komandos nuoširdaus ir atsakingo požiūrio į atliekamas užduotis bei skirtą savanoriško laiko.

Ne mažiau svarbi buvo išorės ekspertų teikiamų paslaugų kokybė, kaip dizaino, gidų, konferencijų moderavimo, maitinimo ir kt. paslaugų teikėjų teikiamos inovatyvios ir kokybiškos paslaugos, produktai, vis labiau įtinkantys vartotojui.

Nepaprastai džiugina ir klientų vertinimas: 98 proc. Centro klientų teigiamai vertina teikiamas paslaugas, vis daugiau verslo atstovų mano, kad RTVIC yra patikimas partneris verslo plėtrai. Kaip pasakė viena organizacija, Centras yra kaip klajai tarp žmonių ir institucijų. Didžiuojusi, kad klientai Centrą rekomenduoja kaip profesionalų paslaugų teikėją, projektų partnerį.

CENTRO VEIKLOS APŽVALGA

1. BENDRA INFORMACIJA APIE CENTRĄ

Viešoji įstaiga Rietavo turizmo ir verslo informacijos centras yra LR Viešųjų įstaigų įstatymo nustatyta tvarka įsteigtas pelno nesiekiantis, ribotos civilinės atsakomybės, viešasis juridinis asmuo. Centro dalininkai:

- Lietuvos Respublikos ūkio ministerija, įmonės kodas 188621919, buveinė Gedimino pr. 38, Vilnius (Centro steigėja ir dalininkė iki 2016-05-26);
- Rietavo savivaldybė, įmonės kodas 188747184, buveinė Laisvės a. 3, Rietavas (Centro steigėja ir dalininkė);
- Lietuvos darbdavių konfederacija, įmonės kodas 124911322, buveinė Algirdo g. 31, Vilnius (Centro dalininkė)

(toliau - Centro dalininkai), įgyvendina savininko teises ir pareigas.

Centras yra įsteigtas 2002-12-12, kaip ne pelno organizacija, pavadinimu Rietavo verslo informacijos centras. Įmonės kodas – 171675271, registracijos vieta Oginskių g. 8, LT-90311 Rietavas, nuo 2013-10-25 buveinės adresas Parko g. 5, LT-90311 Rietavas.

2015-09-10 vykusiame VšĮ Rietavo verslo informacijos centro neeiliniame visuotiniame dalininkų susirinkime buvo patvirtinta **nauja Centro įstatų redakcija** bei **naujas Centro pavadinimas** - VšĮ Rietavo turizmo ir verslo informacijos centras (pridedant turizmo funkcijas ir veiklas).

2016 metais Centras savo veiklą vykdė Rietavo savivaldybei priklausančiose patalpose Parko g. 5, kurių bendras plotas – 233,41 kv. m. ir Oginskių g. 8, kurių bendras plotas 15,40 kv. m Rietave, iš viso abiejų patalpų **bendras plotas – 248,81 kv. m.** plačiau aiškinamajame rašte 1.2. punkte.

VšĮ Rietavo turizmo ir verslo informacijos centro pagrindinis tikslas – **tenkinti viešuosius interesus ir vykdyti veiklą, kuri padėtų verslo subjektams įeiti į rinką ir joje įsitvirtinti.**

Savo veikloje Centras vadovaujasi teisės aktais:

- Lietuvos Respublikos viešųjų įstaigų įstatymu;
- Lietuvos Respublikos civiliniu kodeksu;
- LR smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatymo 1998 m. lapkričio 24 d. Nr. VIII-935, nauja redakcija 2017-01-12 Nr. 192;
- Lietuvos turizmo plėtros 2014-2020 metų programa, patvirtinta LR Vyriausybės nutarimu Nr. 238, 2104-03-12 d. ir redakcijos 2016-11-30 d. nutarimu Nr. 1206;
- Įstaigos įstatais, kurie atnaujinti ir patvirtinti 2015-09-10 dalininkų susirinkimo protokolu Nr. 2
- Rietavo verslo informacijos centro 2014-2016 m veiklos strategija, patvirtinta dalininkų susirinkime 2014 -04-28 d. protokolu Nr.2
- **Rietavo savivaldybės strateginiu plėtros planu 2015 - 2017 m.**
- Ir kitais teisės aktais

Per vykdomas veiklas Centras ženkliai prisidėjo prie:

- Rietavo savivaldybės vizijos iki 2025 m. ir lydinčių dviejų dimensijų: 2 dimensija – palanki ekonominė terpė, gyvybingi verslai; 3 dimensija – kompetentingi žmonės ir tvari bendruomenė;
- Rietavo savivaldybės strateginio plėtros plano 2015 - 2017 m. 2 ir 3 prioritetų strateginių tikslų, uždavinių ir priemonių pasiekimų.
- ES Baltijos jūros regiono strategijos, patvirtintos ES Europos Vadovų Taryboje, Briuselyje, 2009-10-29/30 įgyvendinimo

Centro misija – būti patikimu pagalbininku ir partneriu Rietavo savivaldybės teritorijoje veiklą vykdančioms bei besikuriančioms verslininkams, teikti jiems konsultacinę, mokymų bei techninę / institucinę pagalbą, prisidėti skatinant užsienio ir vietos investicijas Rietavo savivaldybėje.

Centras – profesionalus, kompetentingas ir patikimas verslo partneris Rietavo krašte svariai prisidedantis prie regiono socialinės ekonominės plėtros ir aktyviai dalyvaujantis vietos, regioniniuose, nacionaliniuose bei užsienio renginiuose, kur pristato ir atstovauja Rietavo verslininkų pasiekimams ir poreikiams.

Centro strateginiai tikslai ir uždaviniai:

1 Tikslas. Sustiprinti smulkaus ir vidutinio verslo konkurencingumą ir veiklos internacionalizaciją

- 1.1. Formuoti regioninių turizmo ir rekreacijos produktų kompleksą;
- 1.2. Skatinti investicijas į vietinės ūkio šakas;
- 1.3. Skatinti vietos įmonių eksportą;
- 1.4. Skatinti naujų technologijų ir mokslo pasiekimų bei naujovių diegimą versle.

2 Tikslas. Pagerinti bendradarbiavimą tarp verslo ir mokslo institucijų

- 2.1. Skatinti studijų turinio pritaikymą vietos ekonomikos poreikiams;
- 2.2. Sudaryti sąlygas verslo įmonėms rasti reikalingus specialistus;
- 2.3. Skatinti mokslinės veiklos rezultatų panaudojimą vietos įmonėse.

3 Tikslas. Suformuoti verslumo kultūrą

- 3.1. Diegti atsakingo verslo principus;
- 3.2. Skatinti ir ugdyti gyventojų verslumą;
- 3.3. Skatinti verslininkus vienijančių organizacijų veiklos plėtrą.

4 Tikslas. Padidinti savivaldybės žinomumą šalyje ir užsienyje

- 4.1. Formuoti savivaldybės įvaizdį šalyje ir užsienyje
- 4.2. Užtikrinti lengvą kokybiškos informacijos prieinamumą
- 4.3. Vykdyti savivaldybės turizmo produktų rinkodarą

Šios veiklos tikslai Centrai buvo patvirtinti 2015 m. rugsėjo 10 d. VšĮ Rietavo verslo informacijos centro neeiliniame visuotiniame dalininkų susirinkime.

Centras yra Winnet Europe tinklo narys, Verslo konsultantų tinklo narys. Centras yra pasirašęs bendradarbiavimo sutartis su Šiaulių prekybos, pramonės ir amatų rūmais (2016-05-30 Nr. C16-03)

2. CENTRO DALININKAI IR KIEKVIENO JŲ ĮNAŠŲ VERTĖ FINANSINIŲ METŲ PRADŽIOJE IR PABAIGOJE. DALININKŲ KAPITALO DYDIS FINANSINIŲ METŲ PRADŽIOJE IR PABAIGOJE

Per 2016 m. VšĮ Rietavo turizmo ir verslo informacijos centro (toliau – RTVIC) dalininkai pakito. LR Ūkio ministerijos 2016 m. kovo 23 d. raštu Nr. (16.3-84)-3-1289 perduotos, ir Rietavo savivaldybės tarybos 2016 m. gegužės 26 d. sprendimu Nr. T1 – 84 perimtos turtinės ir neturtinės dalininko pareigos ir teisės.

Lentelė 1. Dalininkų kapitalo pokytis 2016 metais

DALININKO PAVADINIMA S	DALININKO ĮNAŠO DALIS (%) 2016.01.01	ĮNAŠO VERTĖ, EUR 2016.01.01	DALININKO ĮNAŠO DALIS (%) 2016.12.31	ĮNAŠO VERTĖ, EUR 2016.12.31
LR ūkio ministerija	84,72	16867,47	0,00	0,00
Rietavo savivaldybė	15,27	3041,01	99,99	19908,48
Lietuvos darbdavių konfederacija	0,01	0,29	0,01	0,29
ISŲ VISO:	100	19908,77	100	19908,77

Šaltinis: Rietavo turizmo ir verslo informacijos centro surinkti duomenys

Visuotiniame dalininkų susirinkime kiekvienas dalininkas turi vieną balsą.

Dalininkų atstovai 2016 metų pabaigai:

- Rietavo savivaldybės vardu - Antanas Černeckis, Rietavo savivaldybės meras;
- Lietuvos verslo darbdavių konfederacijos vardu - Danukas Arlauskas, Lietuvos verslo darbdavių konfederacijos generalinis direktorius.

3. CENTRO ATASKAITINIO LAIKOTARPIO VEIKLOS PLANO VYKDYMO ATASKAITA. TRUMPA PASIEKTŲ REZULTATŲ ANALIZĖ IR PALYGINIMAS SU PRAĖJUSIAIS METAIS

3.1 Centro veiklos apžvalga

Siekiant paskatinti asmenis imtis individualios veiklos, užsiimti komercija, skatinti nuosavo verslo plėtrą, darbo vietų Rietavo savivaldybėje kūrimą, plėtojamos gyventojų verslumui didinti skirtos neformalios iniciatyvos (pvz. - besikuriančio verslo (įskaitant savarankišką veiklą pradedančius asmenis) konsultavimas, pagalba randant tiekėjus, klientus; verslui (įskaitant savarankišką veiklą pradedančius asmenis) pradėti reikalingų priemonių suteikimas; mentorystė „verslas verslui“, teikiant konsultacijas konkretaus verslo kūrimo ir plėtros klausimais), didesnę dėmesį skiriant darbui su tikslinėmis grupėmis, žmonių verslumo skatinimui. Kaip ir ankstesniais metais didelis dėmesys buvo skiriamas skatinti smulkiuosius vietos produktų gamintojus iš kaimo vietovių. Rezultatas – augantis individualią veiklą vykdančių asmenų skaičius.

Šalia konkrečių paslaugų verslui ir tikslinėms grupėms, Centras skatina verslininkų, tikslinių grupių kūrybiškumą, pristato jiems pasaulines tendencijas, suteikia platesnį veiklos kontekstą – ypač Baltijos jūros makroregiono erdvę. Tam pasiekti RTVIC 2016 metais pradeda įgyvendinti 2 Pietų Baltijos programos projektus: „CO2 mažinimas logistikoje - LCL“ ir „Verslo integracijos skatinimas per jungtinių profesinį mokymą – BBVET“. Abu projektai įtraukia Rietavą į Baltijos jūros regiono strategijos įgyvendintojų gretas ir dirbant tarptautiniame konsorciame įtraukia į pažangių naujoviškų sprendimų ieškojimą vystant patrauklią verslo aplinką Rietave.

Taip pat 2016 metais baigiasi Švedijos instituto finansuojamas projektas „Baltijos jūros regiono Winnet – Winnet BSR“ ir prasideda „Winnet modelis keliauja į Rytus“. Šių projektų pasekoje formuojama platforma lyčių lygybei užtikrinti skatinant moterų dalyvavimą ekonomikos augime ir inovacijų diegime.

Savo veikla Centras įrodė, kad mažos savivaldybės gali būti įdomūs partneriai ir yra kviečiamas dalyvauti ne tik tarptautiniuose konsorciimuose, rengiant projektų paraiškas ir įgyvendinant projektus, bet ir formuoti platformas sisteminiams pokyčiams inicijuoti.

Centras teikia nemokama informaciją, konsultacijas ir kt. paslaugas tiek asmenims pradedantiems verslą, tiek verslininkams, kurios yra galimos tik dėka Centro inicijuotų ir įgyvendinamų tarptautinių projektų, nes nėra valstybinių programų, kurios įgalina teikti nemokamą pagalbą verslo skatinimui.

Per 2016 VŠĮ Rietavo turizmo ir verslo informacijos centras vykdė šias veiklas:

1. Atsakė į paklausimus: 5376 vnt. tai ~ 896 val. vienam paklausimui vidutiniškai skiriant 10 min. kai Centre į paklausimus atsakinėjo 4 darbuotojai, po 1 val./d., Atsakymai į paklausimus vykdomi el.paštu, telefonu, klientui atvykus į Centrą.

2. Konsultacijų teikimas verslo pradžios klausimais: 672 val., 168 asm., vienam asmeniui skiriant vidutiniškai 4 val. per metus, kai konsultacijas teikė 3 Centro darbuotojai, vidutiniškai po 1 val./d.,

Dažniausios konsultacijų temos – verslo planavimas, mokesčiai ir buhalterinė apskaita, parama verslui, verslo finansavimo šaltiniai, produkto, paslaugos tobulinimas, pardavimai, rinkodara, sutarčių sudarymas ir valdymas, personalo valdymas, darbo teisė ir sauga ir kt.

3. Konsultacijų teikimas verslo plėtros klausimais: 224 val., 56 asm., vienam asmeniui skiriant vidutiniškai 4 val. per metus, kai konsultacijas teikė 3 Centro darbuotojai, vidutiniškai po po 1 val./d.,

Dažniausios konsultacijų temos – Įmonės strategija, įmonės veiklos procesai ir veiklos efektyvumas, rinkodara, įmonės įvaizdžio formavimas, įmonės finansų valdymas, pardavimas ir derybos, investicijos ir finansavimo šaltiniai, teisiniai aspektai, projektų valdymas ir kt.

3. Mokymai ir kvalifikacijos kėlimas: Per 2016 metus Centro personalas dalyvavo **11-likoje** seminarų, kurių metu buvo keliama kvalifikacija turizmo paslaugų teikimo/vystymo ir regiono plėtros klausimais. Taip pat dalyvauta Pasaulinėje lyderystės konferencijoje. Centre mokėsi ir kvalifikaciją tobulino 4 darbuotojai ir 3 savanoriai.

4. Verslumą skatinantys renginiai: Per 2016 metus suorganizuota per 42 renginių, tokių kaip apvalūs diskusijų stalai, konferencijos, susitikimai. 60 proc. šių renginių buvo susiję su turizmo vystymu Rietavo savivaldybėje, 20 proc. – verslumo vystymo klausimais, 20 proc. kontaktų vystymo renginiai, skirti tiek verslui tiek turizmui. Centras dalinosi patirtimi su Kurzemės planavimo regionu (buvo atvykusi 20 asmenų grupė), Ukrainos universitetų atstovais (priimta 15 asmenų grupė). Renginiai įtraukė per 600 dalyvių. Centro personalas dalyvavo 19 tarptautinių ir nacionalinių renginių – konferencijos, forumai, mugės, kurių metu pristatytas Rietavas.

Ryšiausios 2016 metų renginiai:

- **Renginys LONGS 2015** – Verslo apdovanojimai už bendradarbiavimą su kultūra, vykęs **2016 - 08 -16.**
- **Konferencija „Atrask jau šiandien“**, vykusios 2016-07-14. Dalyvavo 69 dalyviai, tame tarpe vietos gamintojai pristatantys vietos produktą, vaikams nemokamai buvo suorganizuotas batutas, užtikrinant mamų su mažais vaikais dalyvavimą. Konferencijoje dalyvavo LR Seimo nariai, Valstybinio turizmo departamento atstovai, LR Žemės ūkio ministerijos atstovė, LEADER centro atstovė, nacionalinės žiniasklaidos atstovai.
- **Info turas, vykęs 2017-08-24/25**, bendradarbiaujant su turizmo departamentu sukviesta 15 žiniasklaidos atstovų (15 min., Moteris, Lrytas, TV3 ir kt.), kurie lankėsi maršrute Pieno kelias ir Rietavo savivaldybėje - Jusių ekologiniame ūkyje bei Centre, kur su

Rietavo žirgyno karieta buvo suorganizuotas mini edukacinis maršrutas supažindinantis su Oginskių paveldu, kartu vyko kitos edukacijos, Pieno kelio produktų degustacija.

- **„Bendruomenių festivalis 2016“, 2016-09-03.** Litexpo parodų rūmai. Tarpininkauta suorganizuojant dalyvavimą 7 Rietavo gamintojams, Rietavo standas pritraukė žiniasklaidos ir kitų lankytojų dėmesį.
- **Mykolinių Metturgis 2016-09–25/26,** Mykolinių renginio metu Centro komanda suorganizavo atskirą Metturgio kiemelį. Kvietimai dalyvauti Metturgyje buvo išsiųsti 119 žmonių, dalyvavo 21, tame tarpe 11 tautinio paveldo meistrų arba gaminių ir 8 unikalūs gamintojai dar neturintys sertifikato. Tarp dalyvių 7 buvo rietaviškiai ir 14 kviestinių. Centro tikslas buvo suteikti Mykolinių renginiui kokybės ir išskirtinumo, kartu tai buvo kaip praktiniai rinkodariniai mokymai Rietavo vietos gamintojams.
- **„Naisių festivalis“ 2016-07-09,** Centras atstovavo ir pristatė Rietavo savivaldybę. Tam buvo pagamintas standas, reklaminis staliukas, parengta ir atspausdinta informacinių skrajučių ir kt. viešinimo priemonių. Tarpininkauta suorganizuojant dalyvavimą mugėje 3 vietos gamintojams. Centras patyrė 1100 eurų išlaidų, savivaldybė kompensavo 370 eurų.
- **2016-12-07** organizuota **tarptautinė konferencija „Verslo integracijos skatinimas per jungtinį profesinį mokymą“,** kuriame dalyvavo per 30 verslo, mokslo, vietos valdžios institucijų atstovų iš Baltijos jūros regiono.

5. Techninė pagalba: Centras be savo tiesioginės veiklos, negaudamas finansavimo, administruoja VVG „Rietavo iniciatyvos“, Rietavo miesto VVG, Asociaciją „Pieno kelias“ (teikia ataskaitas informaciją ministerijoms, agentūroms ir kt. įstaigoms apie minėtų organizacijų vykdytą ar vykdomą veiklą). Taip pat teikiamos paslaugos verslininkams ir gyventojams. Per 2016 m. populiariausios paslaugos buvo: dokumentų rengimo, spausdinimo, vertimo, konferencijų, renginių organizavimo paslaugomis. Taip pat buvo teikiamos **paslaugos** – verslo planų, paraiškų rengimas, projektų administravimas, konferencijų, gerosios patirties vizitų organizavimas.

6. Administruojamos ir palaikomos 4 internetinės svetainės ir 6 socialinių tinklų (Facebook ir YouTube) puslapiai/kanalai, kurie pristato Rietavą.

7. Informacinės duomenų bazės palaikymas

- sistemingai atnaujinama ir palaikoma kompleksinė verslo subjektų duomenų bazė (verslo įmonių, moterų verslininkių – 1 duomenų bazė.
- Rietavo kūrėjų/kūrybinių industrijų atstovų, amatininkų ir vietos gamintojų -1 duomenų bazė.
- Duomenų bazė apie Rietavo savivaldybės gamtos, istorijos, kultūros ir turizmo paslaugų teikėjus - 1 duomenų bazė.

8. Naujų technologijų ir mokslo pasiekimų bei naujovių diegimas. Centras kaip ir kasmet diegia naujoves Rietave per bendradarbiavimą su mokslo įstaigomis, inovatyviomis įmonėmis, taip prisidėdamas prie verslumo skatinimo ir palankios aplinkos verslui vystyti kūrimo:

- 2016 m. pasirašyta bendradarbiavimo sutartis su Šiaulių prekybos pramonės ir amatų rūmais.
- Dėl verslumo modelių kūrimo ir diegimo nutolusiose vietovėse bei verslumo skatinimo per naujovių diegimą, bendradarbiauta su Tarptautinis vadybos ir ekonomikos universitetu (Vilnius), Vytauto Didžiojo universitetu (Kaunas), Upsalos universitetu (Švedija), Klaipėdos valstybine kolegija, Aleksandro Stulginskio universitetu (Kaunas), Ščecino jūrėivystės universitetu (Lenkija), Rostoko universitetu (Vokietija), Plungės technologijų ir verslo mokykla ir kt.
- Centras dalyvauja trijose Baltijos jūros regiono strategijos flagmano iniciatyvose ir besiformuojančiose platformose:
1) Politinės srities „Švietimas“ kuruojamoje flagmano iniciatyvoje (flagship initiative)

„Baltijos mokymo programa“; 2) Politinės srities „Švietimas“ kuruojamoje besivystančioje iniciatyvoje „Baltijos jūros regiono išmanus gyvenimas“ (BSR SMART LIFE); 3) Besiformuojančioje platformoje lyčių lygybei inovacijoms ir ekonominiam augimui Baltijos jūros regione.

- Vyksta Rietavo amatų vystymo koncepcijos, parengtos 2015 m. tolimesnis įgyvendinimas - padedama turizmo paslaugų teikėjams formuoti ar kurti novatoriškas, naujas paslaugas ar produktus, o taip pat jos pagrindu planuojami projektai.
- Maršruto „Pieno kelias“ atnaujinimas, sisteminimas, populiarinimas.
- Tęsiama novatoriško finansavimo (minios paramos/crowdfunding) Veik.Rietave mechanizmo diegimas – finansuoti 2 projektai.
- Rietavo vietos gamintojų virtualaus amatų centro atnaujinimas ir sisteminimas.
- Centre pastoviai yra studentų atliekančių praktiką, kurie po to susiranda gerai apmokamus darbus. Per 2016 metus praktika Centre atliko 4 studentai.

9. Finansavimo paieška: Per 2016 metus parengta 16 paraiškų, iš jų programoms ir fondams pateikta 12, o finansuotos 3 (2 Pietų Baltijos programos, 1 Švedijos instituto).

Centras tarpininkavo įtraukiant Rietavo savivaldybę į projektą „Efektyvių resursų valdymo priemonių išvystymas ir bandymas tiekiant šildymą be CO2 išmetimo kaimiškose Baltijos jūros regiono bendruomenėse“ (COPREMM - Conceiving and Piloting Resources Efficiency Management Measures for a carbonfree heating in rural BSR communities).

Centras yra Europos tinklų narys, kaip Winnet Europe. Kartu su partneriais iš Baltijos jūros šalių formuojama Baltijos jūros regiono partnerystės platforma lyčių lygybei, inovacijoms ir ekonominiam augimui. Centras dalyvauja Baltijos jūros regiono strategijos Politinės srities „Švietimas“ kuruojamoje flagmano iniciatyvoje „Baltijos mokymo programa“, besiformuojančioje flagmano iniciatyvoje „Baltijos jūros regiono išmanus gyvenimas“.

Lentelė 2. Per 2016 m. Centro rengtos paraiškos Centro veikloms finansuoti

EIL. NR.	PARAIŠKA	PARAIŠKOS STATUSAS
Paraiškos Pietų Baltijos bendradarbiavimo per sieną programai (Interreg South Baltic Programme):		
1.	Keliaujame į užsienį II (Going Abroad II)	Pateikta, bet nefinansuota
2.	Verslo integracijos skatinimas per jungtinį profesinį mokymą (BBVET – Boosting Business Integration through joint VET education)	Pateikta, finansuota. Projekto trukmė 2016-05-01/2018-07-31
3.	Kūrybinių tradicinių įmonių bendradarbiavimas (CTCC – Creative Traditional Companies Cooperation)	Pateikta, laukiama atsakymo
4.	CO2 mažinimas logistikoje (LCL -Low Carbon Logistics)	Pateikta, finansuota. Projekto trukmė 2016-06-01/2019-05-30
5.	Išmani maisto vertės grandinė (Smart FoodUTURE)	Parengta, bet nepateikta
6.	Pietų Baltijos Maisto inovacijų kultūros veikėjai (SB FICA – South Baltic Food Innovation Culture Actors)	Pateikta, laukiama atsakymo
7.	Turizmas Pietų Baltijos regiono gerovei – gerosios praktikos ir novatoriškų rinkodaros sprendimų	Pateikta, laukiama atsakymo

	gairės PB (SB WELL – Tourism for WellBeing in the South Baltic region – Guideliness for best practices and innovative marketing solutions SB)	
Paraiškos Baltijos jūros regiono bendradarbiavimo per sienas programai (Interreg BSR Programme):		
8.	Darbo jėgos Baltijos jūros teritorijoje įgūdžių ir atsidavimo stiprinimas per verslo ir kultūros partnerystę (Enhancing the commitment of skilled labour force to the Baltic Sea area via business culture partnership)	Pateikta, bet nefinansuota
9.	Verslumo Laboratorija (Entrepreneurship Lab)	Pateikta, bet nefinansuota
10.	Baltija susitinka Barenčą (Baltic meet Barents)	Parengta, bet nepateikta
11.	Piliečių dalyvavimas biudžeto planavime (Participatory Budgeting)	Pateikta, bet nefinansuota
Paraiškos Latvijos Lietuvos bendradarbiavimo per sieną programai (LatLit Interreg programme)		
12.	Regionų verslumo stiprinimas įgalinant bendradarbiavimą per sieną (BEE Lab – Boost Regional Entrepreneurship by Enabling cross border cooperation)	Pateikta, finansuota. Projekto trukmė 2017-04-01/2019-03-31
13.	Integruotų regioninio turizmo produktų ir kompetencijų vystymas vakarų Lietuvos ir Vakarų Latvijos regionuose (IRTPAC - Development of integrated regional tourism products and competencies in Western Lithuania's and Western Latvia's regions)	Parengta, bet nepateikta
Paraiškos Švedijos institutui		
14.	Winnet modelis Rytų partnerystės šalyse (Winnet Model Goes East)	Pateikta, finansuota. Projekto trukmė 2016-08-01/2017-11-30
15.	Patrauklių kaimo vietovių kūrimas	Pateikta, bet nefinansuota
Paraiškos Erasmus+ programai		
16.	Neformali mados akademija (Non-formal fashion academy)	Parengta, bet nepateikta

Šaltinis: Rietavo turizmo ir verslo informacijos centro surinkti duomenys

10. Pripažinimas.

- 2016-09-12 d. gauta padėka iš LR ūkio ministro E. Gusto, kuri skirta Laimai Dockeivičienei, ilgametei Rietavo turizmo ir verslo informacijos centro direktorei už svarų indėlį skatinant verslumą regione ir aktyvią veiklą, iniciatyvumą, vystant įstaigos veiklą.
- 2016-12-15 d. per Valstybinio turizmo departamento organizuojamą renginį "Turizmo sėkmingiausieji 2016" gauta nominacija, skirta apdovanojimui Metų turizmo produktas "Pieno kelias".
- Vykdydamas drąsią, novatorišką, tarptautinę, bet vietos poreikiais pagrįstą ir į vietovės vystymą orientuotą veiklą, Centras sulaukė pripažinimo ir palaikymo iš Lietuvos

vyriausybės – ypač Užsienio reikalų, Vidaus reikalų, Ūkio, Žemės ūkio ir Socialinės apsaugos ir darbo ministerijų.

3.2. Centro vykdytos turizmo skatinimo veiklos apžvalga

Rietavo verslo informacijos centras buvo pertvarkytas į Rietavo turizmo ir verslo informacijos centrą. Tačiau turizmo informacijos srityje tikslingai dirbama daugiau nei metus. Per 2016 metus Centro komanda telkė išskirtinį dėmesį turizmui. Nuo personalo atrankos, apmokymų, statistinių duomenų rinkimo, duomenų bazės sudarymo iki info turo, Metturgio, parodų, mugių ir kt. organizavimo. Centro komandos dėka, pasisekė suvienyti bei išgryninti maršrutą „Pieno kelias“ ir patekti tarp inovatyviausių produktų Lietuvoje. Pripažinimą vainikavo per 8000 klientų apsilankę jame.

Skatinant turizmą, yra išvystytas Centro bendradarbiavimas su vietos bendruomene, NVO, verslo subjektais Rietavo savivaldybėje, valstybinėmis ir vietos valdžios institucijomis, bendradarbiaujama su partneriais Lietuvoje ir užsienyje. Siekiant išlaikyti ir didinti turistų srautus būtina ir toliau vystyti infrastruktūrą, susijusią su turizmu, tam veiksmingai panaudojant jau turimą bendradarbiavimo mechanizmą, jį toliau plėtojant ir įtraukiant naujus partnerius.

Centras, vykdydamas veiklas bei įgyvendindamas projektus, ar teikdamas paslaugas kitų organizacijų vykdomiems projektams, sukūrė (arba prisidėjo prie sukūrimo) turizmui patrauklių pasiūlymų, tokių kaip:

- Turistinis maršrutas „Pieno kelias“, apjungiantis 4 savivaldybes ir siūlantis 32 objektus www.pienokelias.lt ;
- Rietavo kultūros gidas – 30 regioninių produktų ir paslaugų pasiūlymų <http://www.veik.rietave.lt/lt/whats happening> ;
- Portalas www.veik.rietave.lt, kuriame koncentruotai pateikiami renginiai, naujienos, skelbimų lenta, kūrėjų profiliai ir jų paslaugos, lankytinos vietos;
- 4 sertifikuoti tautinio paveldo produktai (R. Pakštienės veltiniai, V. Judeikienės mielinis pyragas, A. Krajino mediniai žaislai, V. Bizausko žolelės);
- 2 amatų centrai: Medingėnų amatų centras, Virtualus amatų centras www.rietavovic.lt/amatu-centras.

Taip pat buvo kuriamos rinkodaros priemonės, kuriomis naudojasi ir gali naudotis turizmo paslaugų teikėjai:

- Portalas www.veik.rietave.lt, kuriame galima ieškoti finansavimo savo kūrybiniams projektams, informuoti apie savo paslaugas, produktus;
- „Pieno kelias“ klasteris ir maršrutas, į kurį gali įsijungti vietos gamintojai, atitinkantys maršruto tematiką;
- Mugių, parodų, turgelių organizavimas, taip užtikrinant lankytojų srautą (pavyzdžiai: liepos mėn. konferencija „Atrask jau šiandien“, pristatytas maršrutas „Pieno kelias“, lauke šurmuliavo žmonės, susirinkę į kartu rengiamą mugę; rugpjūčio mėn. Žurnalistų info turas keliaujant po maršruto „Pieno kelias“ objektus ir kita);
- Regioninis prekės ženklas;
- Amatininkų, šeimininkų, kitų vietos produktų gamintojų duomenų bazė;
- Lankytinų vietovių duomenų bazė;
- Lankstinukų, žemėlapių gamyba apie lankytinas Rietavo savivaldybės vietas;
- Facebook platformoje sukurti puslapiai: Rietavo turizmo ir verslo informacijos centras, Veik.Rietave.lt, Rietavo vietos veiklos grupė „Rietavo iniciatyvos“, Rietavo miesto veiklos grupė, kuriose yra skelbiama informacija, vykstantys renginiai ir kita aktuali informacija.
- Virtualus amatų centras www.rietavovic.lt/amatu-centras.

Rinkodarinė veikla pasižymėjo aktyviu dalyvavimu parodose ir mugėse. 2016 metų pabaigoje vyko pasiruošimas tarptautinei turizmo parodai ADVENTUR 2017.

Kryptingai dirbama su kaimo bendruomenėmis, skatinant jas formuoti turistams patrauklius pasiūlymų paketus. Turistai portale www.veik.rietave.lt žemėlapyje gali rasti 10 amatininkų profilių, lankytinų vietų 27, organizacijų 19, paslaugų 11, verslo 6, maitinimo įstaigų 5, apgyvendinimo įstaigų 6, skelbimų lentoje galima rasti informacijos apie vykstančius renginius savivaldybėje.

Nuo 2016 metų balandžio mėn. pradėta fiksuoti į Rietavo TVIC ir kitas Rietavo savivaldybės vietas atvykstantys turistai. Taip pat teikiamos ataskaitos kas ketvirtį, Lietuvos valstybinam turizmo departamentui. Apačioje pateiktoje lentelėje (žr. 3 lent.) galima matyti duomenis apie atvykstančius turistus į Rietavo savivaldybės teritoriją. Ši informacija gauta iš pačių objektų atlikus apklausą elektroniniu paštu ir telefonu. Objektai nėra entuziastingai linkę suteikti informacijos ir atsakymai gauti iš 40 proc. respondentų.

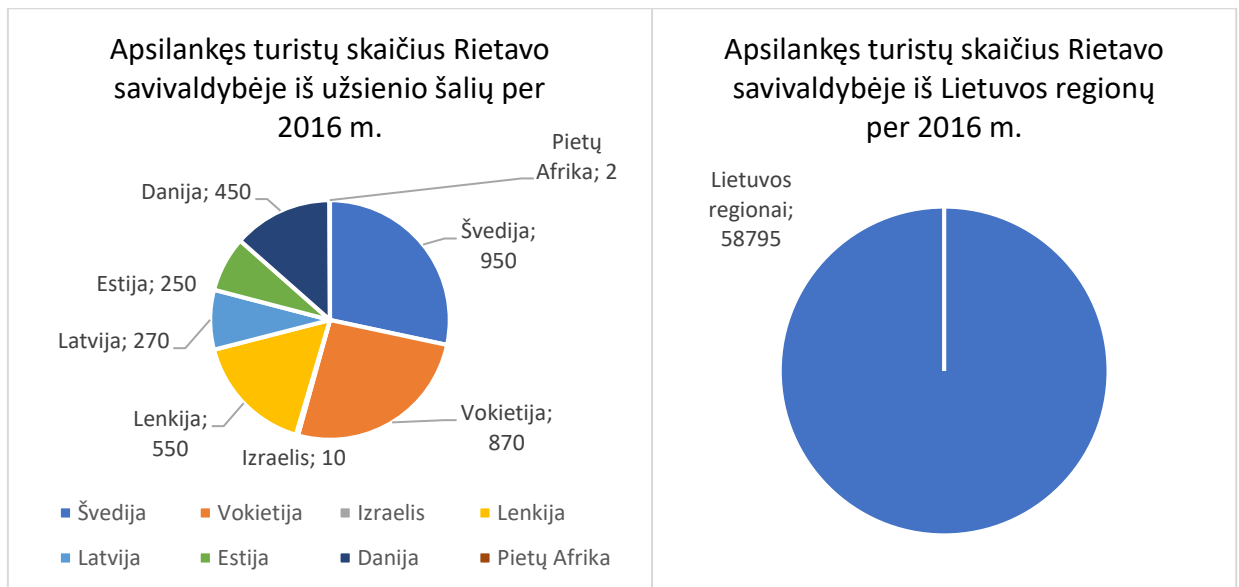
Taip pat pateikiama palyginimui 2013-2016 metų (preliminarus skaičius) metų turistų apsilankusių Rietavo savivaldybėje (žiūrėti paveikslą 2).

Lentelė 3. Turistų apsilankymas Rietavo savivaldybėje per 2016 metus

Objektas	Turistų skaičius	Šalys
VšĮ „Rietavo turizmo ir verslo informacijos centras“	3559	Lietuvos kiti regionai, Švedija, Danija, Latvija, Lenkija, Estija, Ukraina, Vokietija, Izraelis.
Rietavo Oginskių kultūros istorijos muziejus	4238	Lietuvos kiti regionai, Baltarusija, Latvija, Vokietija, Turkija, Ukraina.
Rietavo Šv. Arkangelo Mykolo bažnyčia	1520	Lietuvos kiti regionai, Švedija, Danija, Italija, Vokietija, Olandija.
Rietavo atviras jaunimo centras	4400	Lietuvos kiti regionai, Ispanija, Turkija, Lenkija.
Lopaičių piliakalnis	15690	Lietuvos kiti regionai, Švedija, Lenkija, Latvija, Ukraina, Estija, Vokietija, Danija, Turkija.
VšĮ „Rietavo žirgynas“	1519	Lietuvos kiti regionai, Lenkija, Latvija, Estija, Švedija.
Rietavo savivaldybės kultūros centras	23164	
Maršrutas „Pieno kelias“	8057	Lietuvos kiti regionai, Švedija, Latvija, Lenkija, Estija, Vokietija.
VISO:	62147	

Šaltinis: Rietavo turizmo ir verslo informacijos centro surinkti duomenys

1 pav., matomas detalizuotas 3 lentelės turistų pasiskirstymas tiek iš užsienio šalių, tiek iš Lietuvos regionų. Vietinių turistų Rietavo savivaldybėje sulaukėme 58795. Užsienio turistų daugiausia sulaukiame iš Švedijos – 950, Vokietijos – 870, Lenkijos – 550, Danija – 450, taip pat Estijos, Latvijos. Iš viso apsilankiusiųjų turistų skaičius iš užsienio šalių per 2016 metus Rietavo turizmo ir verslo informacijos centro duomenimis siekė 3352.

1 pav. Turistų srautų pasiskirstymas Rietavo savivaldybės teritorijoje 2016 m. Šaltinis:
Rietavo turizmo ir verslo informacijos centro surinkti duomenys

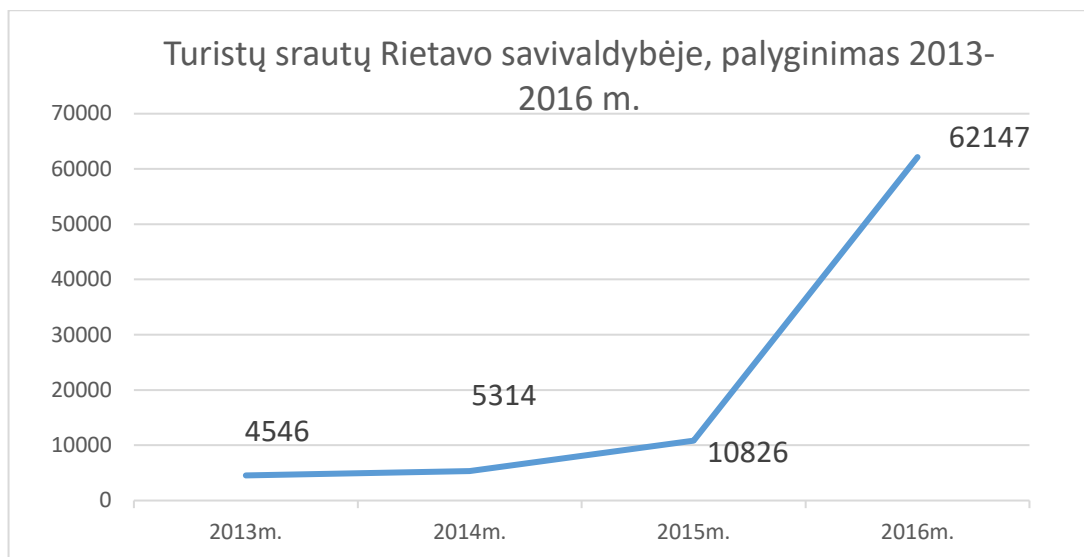
Į Rietavo savivaldybės teritoriją skatina atvykti turimi kultūriniai ir gamtiniai ištekliai. Galima išskirti žinomiausius kultūrinius išteklius tokius, kaip: Rietavo Šv. Arkangelo Mykolo bažnyčia, Rietavo dvaro sodybos ansamblis ir parkas, Lopačių piliakalnis su šaltiniu. Taip pat galima pateikti keletą gamtinių išteklių, kaip Jūros upė tekanti per Rietavą, Ruškio kraštovaizdžio draustinis, Aukštojo Tyro telmologinis draustinis. Rietavo savivaldybėje galima rasti tokių įdomybių, kaip Velnio akmenį (Pupžiubių k.), mitologinį akmenį, vadinamą Velnio kojine (Plauskinių k.), daugiakamienę liepą (Spraudės miškas), daugybę koplytėlių, koplytstulpių, kapinynų ir kitokių įdomybių. Tai tik keletas didesnių objektų, kurie pritraukia turistus atvykti į Rietavo savivaldybės teritoriją. Prie viso to prisideda renginiai, parodos, mugės, kurie sukviečia turistus iš įvairių šalių, kaip matoma 1 paveiksle.

Atvykusieji gali apsistoti kaimo turizmo sodybose, kurių Rietave fiksuojama dvi, tai Antano Budrio ir N. Matelio vila „Jurvingė“, taip pat nakvynę galima pasirinkti Plungės technologijų ir verslo mokyklos bendrabutyje ar Rietavo parapijos svečių namuose. Taip pat apgyvendinimo paslaugas teikia kavinėje „Armenia“ esantis motelis ir svečių namai prie kavinės „Jūra“. Pagal Lietuvos statistikos departamento pateiktus duomenis per 2016 metus privataus apgyvendinimo sektoriuje sulaukta 15 turistų. Suteiktas nakvynių skaičius privačiame sektoriuje 44. Tačiau tik nedidelė dalis besilankančių turistų nakvoja Rietave. Lyginant su 2012 m. Rietavo mieste buvo užsakyta 50, o 2013 ir 2014 m. - po 70 lovadienių.

Centro duomenimis, Rietavo savivaldybėje yra 6 maitinimo įstaigos. Norint paragauti žemaitiškų patiekalų reikėtų kreiptis į vietos gamintojus – juos galima rasti internetiniame puslapyje www.veik.rietave.lt, kreiptis į kaimo bendruomenes, kurių savivaldybėje yra 12.

2 paveiksle pateikiamas turistų, apsilankiusių Rietavo savivaldybėje skaičiaus 2013 – 2016 metais palyginimas. 2016 metais užfiksuotų turistų skaičius žymiai padidėjo. Įtakos tam turėjo Centro atliekamos turizmo funkcijos, suteikiant turistui jam reikalingą ir naudingą informaciją keliaujant. Tikėtina, kad turistų skaičiaus augimas gali būti susijęs ir su faktu, kad UNESCO 2015 m. paskelbė M.K. Oginskio metais, todėl daugiau turistų vis dar atvyksta apžiūrėti Oginskių dvaro sodybą ir jos apylinkes. Taip pat naujai startavęs maršrutas „Pieno kelias“, 2016 metais sukėlęs didžiulį susidomėjimą, pritraukia turistus.

Centras teikdamas turizmo informaciją bendradarbiauja su muziejaus komanda, maršruto „Pieno kelias“ objektais, vietos gamintojais ir kitais turizmo paslaugų teikėjais.

2 pav. **Turistų skaičiaus dinamika Rietavo savivaldybėje 2013-2016 m.** Šaltinis – Rietavo turizmo ir verslo informacijos centro surinkta informacija

Siekiant užtikrinti kompetentingos informacijos suteikimą ir kvalifikuotą darbą Centro darbuotojai kelia kvalifikaciją mokymuose, kuriuos organizuoja Valstybinis turizmo departamentas prie Ūkio ministerijos. Dalyvauta tokiuose mokymuose: „Kaip pristatyti pasauliui Lietuvos turizmo galimybes“, „Dėl apgyvendinimo paslaugų klasifikavimo“, „E-rinkodara: tai ką žinojai vakar, negalioja šiandien“ ir kita. Darbuotojai turi pažymėjimus ir yra įtraukti į apgyvendinimo paslaugų klasifikavimo ekspertų sąrašą. Klientams suteikiama pati naujausia ir aktualiausia informacija.

3.3 Centro pasiektų rezultatų analizė

2016 metų antroje pusėje Centras pradėjo vykdyti du Pietų Baltijos programos projektus, tačiau per 2016 metus vyko pasiruošiamieji darbai – sutarčių pasirašymai, komunikavimo procedūrų įdiegimas, detalus planavimas, ir projektų veiklos, kaip ir buvo planuota prasidėjo tik pačioje metų pabaigoje. Visos Centro veiklos buvo vykdomos iš ankstesniais metais sugeneruotų lėšų.

Daugiausiai laiko buvo skiriama turizmo skatinimo veikloms ir finansavimo paieškai. 2016 metų veiklos plane suplanuotos veiklos buvo vykdomos ir kiek viršijo suplanuotus rodiklius. Paklausimai ir konsultacijos vyko sistemingai, rodikliai yra mažesni nei 2015 metais. Tai gali būti sąlygojama tuo, kad vartotojui informacijos paieška tampa vis lengvesnė ir informacija prieinamesnė. Mokymai buvo orientuoti į Centro personalo kvalifikacijos kėlimą, užtikrinant kokybiškas Centro paslaugas naujoje turizmo skatinimo veikloje. Tai sąlygojo mažesnius rodiklius, nei 2015 metais. Pasiekti rodikliai viršijo planuotus, nes dalyvauta nacionalinio lygmens mokymuose turizmo skatinimui ir finansavimo paieškai. Centro organizuoti renginiai taip pat buvo didžiaja dalimi orientuoti į turizmo vystymą.

Lentelė 4. **Pagrindinių VŠĮ Rietavo turizmo ir verslo informacijos centro kiekybinių rodiklių 2014 – 2016 m. palyginimas.**

Eil. Nr.	Paslaugos pavadinimas	2014 m.	2015 m.	2016 m.	
		Suteiktos paslaugos	Suteiktos paslaugos	Planuotos paslaugos	Suteiktos paslaugos
1.	Paklausimai				
1.1	Skaičius	6200	6030	5000	5376
1.2.	Valandos	310	320	660	896

2.	Konsultacijos				
2.1.	Valandos	945	920	760	896
2.2.	Asmenų skaičius	250	260	185	224
3.	Mokymai				
3.1.	Vienetai	7	27	7	11
3.2.	Valandų skaičius	75	185	92	111
3.3.	Dalyvių skaičius	185	497	42	29
4.	Renginiai				
4.1.	Vienetai	45	45	32	42
4.2.	Valandų skaičius	450	490		
4.3.	Dalyvių skaičius	774	1241	426	611

Šaltinis: Rietavo turizmo ir verslo informacijos centro surinkti duomenys

Kaip jau ir buvo minėta, atsižvelgiant į programavimo laikotarpius, 2016 metais Centras daug dėmesio skyrė finansavimo paieškai. Buvo parengta dvigubai daugiau paraiškų įstaigos veiklos plėtojimui, nei per 2015 metus. 75 proc. parengtų paraiškų pateikta programoms. Visos paraiškos teiktos tarptautinio bendradarbiavimo programoms.

Gautas 230238,00 eurų finansavimas dviem Pietų Baltijos programos projektams, per 2016 m. panaudota 41724,00 eurai. Tai 72 proc. mažiau nei per 2015 metus, nes pirmieji projektai startavo tik antroje metų pusėje.

Suorganizuoti 42 renginiai tikslinėms grupėms bei dalyvauta 19 renginių, į kuriuos įtrauktos tikslinės grupės. Visi renginiai prisidėjo prie verslumo kultūros diegimo, kontaktų vystymo bei Rietavo žinomumo didinimo. Renginiuose dalyvavo 26 proc. daugiau dalyvių nei 2015 metais. Tai galima paaiškinti tuo, kad per 60 proc. renginių buvo orientuoti į turizmo skatinimą, todėl buvo siekiam pritraukti kuo daugiau dalyvių. Skirtingai nei 2015 metai atsirado įvairesnių renginių formų – kaip info turas, maisto dirbtuvės.

Parengtos 4 paraiškos tikslinėms grupėms, visos jos finansuotos, dvi iš jų naudojant minios paramos įrankį (crowd-funding) veik.rietave.lt.

Per 2016 metus ypač išsiplėtė komunikavimo ir viešinimo veikla. Išleisti leidiniai susiję su turizmo skatinimu. Centras prižiūri **4 internetines svetaines:** www.rietavivic.lt, www.veik.rietave.lt, www.pienokelias.lt ir www.rietavovvg.lt. Taip pat prižiūri **5 Facebook'o profilius** : Rietavo turizmo ir verslo informacijos centro, Veik.Rietave.lt, Pieno kelio, Mykolinių Meturgio, Vietos veiklos grupės „Rietavo Iniciatyvos“. Internetinių svetainių duomenys yra tikslūs, paimti iš Google Analytics. Facebook'as profilio duomenis duoda tik paskutinių 28 dienų. Todėl facebook'o profilių skaičiai yra apskaičiuoti imant 2016 metų gruodžio mėnesio duomenis ir padauginant iš 12 mėnesių. Iš skaičių pateiktą lentelėje akivaizdu jog Facebook'o profiliai sulaukia ženkliai daugiau lankytojų. Persasi išvada, jog internetinės svetainės yra nepatrauklios, pasenusios, reikalaujančios papildomų investicijų. Dėl Facebook'o profilių palaikymo, informacijos sklaidos ir aktualumo dalyvauta 2-juose mokymuose. Keliami ir informatyvi, ir patraukli informaciją, ko pasekoja sulaukiama daugiau siekėjų. Rietavo turizmo ir verslo informacijos centras neatlygintinai administruoja Vietos veiklos grupės „Rietavo iniciatyvos“ internetinę svetainę ir Facebook'o profilį.

Lentelė 5. VŠĮ Rietavo turizmo ir verslo informacijos centro kitų rodiklių 2014 – 2016 m. palyginimas.

Eil. Nr.	Veikla	2014 m.	2015 m.	2016 m.
1.	Verslo planai	4 vnt.	9	2

2.	Parengta paraiškų verslininkams	11 vnt.	9	4
3.	Procentas finansuotų paraiškų	75 proc.	75 proc.	100 proc.
4.	Parengta paraiškų įstaigos veiklos plėtojimui	8 vnt.	8 vnt.	16 vnt. parengta ¹ 12 vnt. pateikta
5.	Pritrauktos lėšos įstaigos veiklos plėtojimui	156542,38 Eur	150913,97 Eur	41724,00 Eur ²
6.	Darbas su tikslinėmis grupėmis	Renginių : 27 vnt. Dalyvių sk. 234asm. Paraiškų : 6 vnt. Gavusių finansavimą: 5 vnt.	Renginių: 35 vnt. Dalyvių sk. 508 asm. Paraiškų: 1 vnt. Gavusių finansavimą: 1 vnt.	Renginių 42 vnt. Dalyvių 611 asm. Paraiškų 4 vnt. Gavusių finansavimą: 4 vnt. ³
7.	Verslumą ir verslumo kultūrą ugdančios priemonės	Renginių sk.: 11 vnt. Dalyvių sk.: 400 asm.	Renginių: 10 vnt. Dalyvių sk.: 733 asm.	Dalyvauta renginių: 19 vnt. Dalyvių: 950 ⁴
8.	Išleista informacinių biuletenių	3 vnt.	7 vnt.	5 vnt.
	Išleista informacinių leidinių	6 vnt.	1 vnt.	1 vnt. ⁵
9.	TVIC tinklalapio lankytojų skaičius	101884 apsilankymai 101518 unikalūs prisijungimai ⁶	98000 unikalūs prisijungimai	4 283 unikalūs prisijungimai 19 319 apsilankymai
10.	Facebook puslapis rietavovic.lt	2015-1-14 – 2015-02-09 puslapio įrašų peržiūrų – 1486 „Like“ (draugai) – 101	Įrašų peržiūrų skaičius – 8322 184 draugai	65 880 įrašų peržiūrų skaičius 293 draugai (like)

¹ Paraiškos rengtos kartu su partneriais.

² Gautas finansavimas dviem projektams iš Pietų Baltijos programos 230238,00 eurų, per 2016 m. panaudota 41724,00 eurai

³ 2 „Unikali žemaitiškų žodžių knyga“, „Rožių promenada Rietave“ (veik.rietave.lt), Rietavo miesto vietos plėtros strategija, Rietavo miesto plėtros strategijos įgyvendinimo administravimas.

⁴ Kiekviename renginyje vidutiniškai dalyvavo po 40 žmonių

⁵ Rietavo turistinis žemėlapis lietuvių ir anglų kalbomis, po 3000 egz kiekvieno.

⁶ Senoji rietavovic.lt svetainė nuo spalio pabaigos iki 2015 sausio pradžios neveikė dėl techninių kliūčių (nebebuvo galima talpinti naujos informacijos, todėl sukurta nauja svetainė adresu www.rietavovic.lt. Joje lankytojai dar neskaičiuojami, nes ji yra dar kuriama ir informacija perkėlinėjama. Senoji svetainė sausio pradžioje buvo atkurta ir veikia nauju adresu www.sena.rietavovic.lt)

11.	Youtube paskyra rietavovic.lt			563 įrašų peržiūros
12.	www.veik.rietave.lt portalas	260 apsilankymai 124 – unikalūs prisijungimai puslapių peržiūra 857	110059 unikalūs prisijungimai	4 194 unikalūs lankytojai 20 672 apsilankymai
13.	Facebook puslapis veik.rietave.lt	2015-01-02 – 2015-02-09 Veik rietave puslapio įrašų peržiūrų – 6598 Veik rietave prenumerata/“Like“ (draugai) - 109	Įrašų peržiūrų skaičius – 26602 346 draugai	32 820 įrašų peržiūrų skaičius 437 draugai (like)
14.	www.pienokelias.lt tinklapis			1 573 unikalūs lankytojai 6 208 apsilankymai
15.	Facebook puslapis maršrutas „Pieno kelias“			90 324 įrašų peržiūrų skaičius 181 draugai (like)

Šaltinis: Rietavo turizmo ir verslo informacijos centro surinkti duomenys

Naujai registruotų įmonių atsiradimas susijęs su vietos gamintojų ir turizmo paslaugų teikėjų skatinimo veikla.

Naujojo programavimo laikotarpio šaukimai 2016 m. dar nebuvo prasidėję, todėl verslininkai tik konsultavosi dėl finansavimo galimybių, bet mažai kreipėsi dėl paraiškų rengimo.

Pritraukta beveik per pus mažiau investicijų nei 2015 metais, nes vyko paraiškų rengimas ir pirmieji projektai prasidėjo tik 2016 metų antrojoje pusėje.

Centro teikiamų paslaugų poveikis verslui yra stebimas atliekant tikslinių grupių apklausas. Per 2016 metus apklausti turizmo paslaugų teikėjai – Pieno kelio maršruto dalyviai ir turizmo paslaugų teikėjai.

Lentelė 6. VŠĮ Rietavo turizmo ir verslo informacijos centro poveikio rodiklių 2014 – 2016 m. palyginimas

Eil.Nr.	Veikla	2014 m.	2015 m.	2016 m.
1.	Įregistruotų įmonių skaičius (skaičiuojant su verslo liudijimais ir individualios veiklos pažymėjimais)	18	10	14
2.	Sukurtų naujų darbo vietų skaičius (įskaitant individualios	86	82	79

	veiklos pažymėjimus)			
3.	Pritrauktos investicijos regiono verslo plėtrai	156542,38 Eur	213187,97 Eur	122177,20 Eur ⁷
3.1.	Parengtos paraiškos	Parengtos 8 paraiškos įstaigos veiklos plėtojimui ⁸	Parengtos 8 paraiškos įstaigos veiklos plėtojimui ⁹	<i>Parengtos 16, pateikta 12, finansuotos 3¹⁰ paraiškos įstaigos veiklos plėtojimui</i>
		Parengtos 7 paraiškos verslininkams ¹¹	Parengtos 9 paraiškos verslininkams ¹²	<i>4 paraiškos verslininkams</i>
		Parengtos 9 paraiškos regiono tikslinėms grupėms ¹³	Parengta 1 paraiška regiono tikslinėms grupėms	<i>Parengtos, finansuotos ir administruotos 4 paraiškos¹⁴ tikslinėms grupėms</i>
4.	SVV subjektai, gavę finansinę paramą iš SVV paramos fondo (lėšų suma)	SVV fondą sudarė 12700 Lt T.sk. 3500 Lt kreditorinis. Gavo paramą subjektai: 12 asm. už 7713,00 Lt. Žemė ūkio fondą sudarė 10000 Lt t.sk. kreditorinis 1500,00 Lt Gavo paramą subjektų: 20 asm. už 8122,23 Lt.	Iš SVV rėmimo fondo paramą gavo 12 subjektų už 3200,00 eurus; Iš Žemė ūkio rėmimo fondo paramą gavo 21 subjektas už 2900,00 eurus.	<i>Iš SVV rėmimo fondo paramą gavo 8 subjektų už 2900,00 eurus; Iš Žemė ūkio rėmimo fondo paramą gavo 12 subjektas už 1975,00 eurus.</i>
5.	TVIC teikiamų paslaugų kokybės ir poveikio verslui	1 bendruomenių apklausa/interviu	5 fokus grupių interviu apie	<i>3 fokus grupių apklausa,</i>

⁷ Centro projektai – 41724,00 eurai; Rietavo miesto VVG-78817,00 eurai; Minios finansavimo paramos platforma VEIK.RIETAVE-1636,20 eurai; Iš viso – 122177,20 eurų

⁸ 1 Švedijos institutui, 4 Pietų Baltijos programai, 1 Vystomojo bendradarbiavimo ir paramos demokratijai programai, 1 URM Lietuvos įsitinklinimo ES skatinimo projektui, 1 Europos žemės ūkio fondui kaimo plėtrai/LEADER programai

⁹ (5 Pietų Baltijos programai, 1 Vystomojo bendradarbiavimo ir paramos demokratijai programai, 2 Baltijos jūros regiono Interreg programai)

¹⁰ Plačiau 3 lentelėje

¹¹ 2 SVV fondai

¹² 5 Rietavo savivaldybės kaimo vietovių plėtros strategijai/LEADER programa, 3 SVV programai

¹³ Europos žemės ūkio fondui kaimo plėtrai

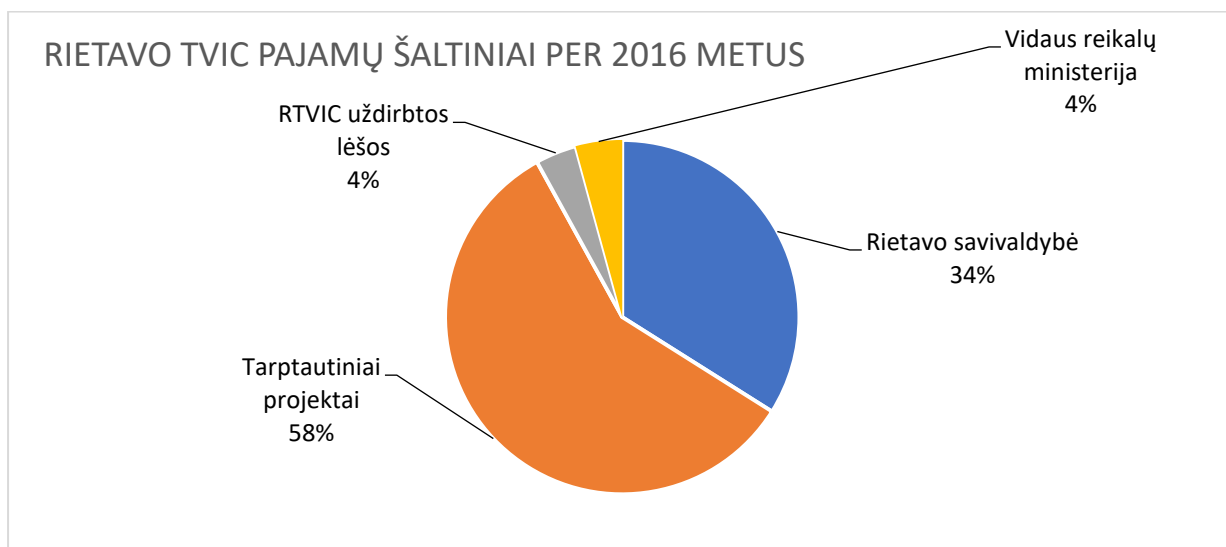
¹⁴ „Unikali žemaitiškų žodžių knyga“, „Rožių promenada Rietave“ (veik.rietave.lt), Rietavo miesto vietos plėtros strategija, Rietavo miesto plėtros strategijos įgyvendinimo administravimas (Europos socialinis fondas)

	vertinimas (regiono verslininkų apklausos ir nuomonės tyrimai)	1 vietos gamintojų apklausa 1 verslo ir kultūros partnerystės konsultavimasis su 85 verslo ir kultūros veikėjais, 1 moterų verslininkų apklausa	projektų tematikos aktualumą 30-ties vietos gamintojų apklausa	25 klientai gavę RTVIC paslaugas, 18 Pieno kelio maršruto dalyvių apklausa aiškinantis jų konsultavimo ir mokymosi poreikius
6.	Turistų srautai Rietavo savivaldybėje	5314 ¹⁵	10826 ¹⁶	62147¹⁷

Šaltinis: Rietavo turizmo ir verslo informacijos centro surinkti duomenys

4. CENTRO GAUTOS LĖŠOS IR JŲ ŠALTINIAI PER FINANSINIUS METUS IR ŠIŲ LĖŠŲ PANAUDOJIMAS PAGAL EKONOMINĖS KLASIFIKACIJOS STRAIPSNIUS

Centro pagrindiniai pajamų šaltiniai yra vykdomi projektai ir teikiamos paslaugos. Žemiau esančioje lentelėje (Lentelė 6) pateikta informacija apie gautas lėšas. Lentelėse 7, 8 yra pateikta palyginamoji informacija apie gautas lėšas, šaltinius bei sumas per 2014-2016 m. Lėšų šaltiniai bei sumos procentinis pasiskirstymas, pateikta pav. 1.

Pav. 3. Rietavo turizmo ir verslo informacijos centro pajamos per 2016 metus, procentais.

¹⁵ Rietavo Oginskių kultūros istorijos muziejaus ir Tverų turizmo centro duomenimis

¹⁶ Rietavo Oginskių kultūros istorijos muziejaus ir Tverų turizmo centro duomenimis

¹⁷ Duomenys iš 40 proc. apklaustų respondentų. Respondentai dar nėra įpratę pateikti duomenis, nes tik 2016 metai pradėtas sistemingas duomenų rinkimas.

Lentelė 7. Gautos lėšos per 2016 m.

Eil. Nr.	Finansavimo šaltinis	Gautos lėšos, Eu.– 2016 m.	Projektas	Vykdymo data
1.	Rietavo savivaldybė	21500,00	„Verslui palankios aplinkos kūrimas ir investicijų pritraukimas Rietavo savivaldybėje”	2016 01 01 – 2016 12 31
2.	Rietavo savivaldybė	1240,00	Rietavo savivaldybės SVV rėmimo fondas	2016 01 01 – 2016 12 31
3.	Rietavo turizmo ir verslo informacijos centro uždirbtos lėšos	2507,51	Teikiamos paslaugos.	2016 01 01 – 2016 12 01
4.	LR Vidaus reikalų ministerija prisidėjimas prie projekto PB-LCL	1647,25	2016 m. lapkričio 29 d. gautas sprendimas dėl bendrojo finansavimo lėšų skyrimo Europos teritorinio bendradarbiavimo tikslo programos projektui įgyvendinti, sprendimo Nr. 1D-6987(22). Projekto vykdymo laikotarpiui 2016 06 01 – 2019 05 31 skiriama bendrojo finansavimo lėšų suma – 9697,00 eurų. Per 2016 m. II pusmetį panaudota dalis lėšų tai – 1647,25 eurų suma. Projekto vykdymo laikotarpis 2016 06 01 – 2019 05 31.	2016 06 01 – 2016 12 31
5.	LR Vidaus reikalų ministerija prisidėjimas prie projekto PB-BBVET	1202,29	2016 m. gruodžio 08 d. gautas sprendimas dėl bendrojo finansavimo lėšų skyrimo Europos teritorinio bendradarbiavimo tikslo programos projektui įgyvendinti, sprendimo Nr. 1D-7187(22). Maksimali skiriama bendrojo finansavimo lėšų suma – 8970,00 eurų. Per 2016.09.01 – 2016.12.31 laikotarpį panaudota dalis lėšų tai – 1202,29 eurų suma. Projekto vykdymo laikotarpis 2016 09 01 – 2018 07 31.	2016 09 01 – 2016 12 31
6.	Projektas "LCL - Low Carbon Logistics"	18668,83	Projektas "LCL - Low Carbon Logistics" Nr. STHB.03.01.00-SE-0008/15 finansuojamas pagal Europos teritorinio bendradarbiavimo tikslo Interreg V-A Pietų Baltijos bendradarbiavimo per sieną programos. Projekto vykdymo laikotarpis 2016 06 01 – 2019 05 31.	2016 06 01 – 2016 12 31

7.	Projektas „BBVET - Boosting Business Integration through jodint VET Education“	13625,98	Projektas „BBVET - Boosting Business Integration through jodint VET Education“ Nr. STHB.04.01.00–SE–0019/15 finansuojamas pagal Europos teritorinio bendradarbiavimo tikslo Interreg V-A Pietų Baltijos bendradarbiavimo per sieną programos. Projekto vykdymo laikotarpis 2016 09 01 – 2018 07 31.	2016 09 01 – 2016 12 31
8.	Kiti tarptautiniai projektai	6579,65	Tarptautiniai projektai, kuriuose Centras yra partneris bet neturi savo atskiro biudžeto ir yra tik kompensuojamos patirtos išlaidos.	2016 01 01 – 2016 12 31
	Iš viso	66971,51		

Šaltinis: Rietavo turizmo ir verslo informacijos centro surinkti duomenys

Lentelė 8. Organizacijos pajamų šaltinių palyginimas per 2014-2016 metus, proc.

Šaltinis	2014 m.	2015 m.	2016 m.
Rietavo savivaldybė	5,10 proc.	6,41 proc.	33,95 proc.
Rietavo turizmo ir verslo informacijos centro uždirbamos lėšos	25,04 proc.	45,93 proc.	3,75 proc.
Lietuvos darbo birža	0,05 proc.	0,35 proc.	0,00 proc.
Švietimo paramos fondas	5,28 proc.	0,00 proc.	0,00 proc.
Vidaus reikalų ministerija	3,38 proc.	2,70 proc.	4,25 proc.
Tarptautiniai projektai	38,29 proc.	30,55 proc.	58,05 proc.
Nacionalinė mokėjimo agentūra	11,01 proc.	4,57 proc.	0,00 proc.
LR Valstybinės mokesčių inspekcijos suteikta parama (2 proc.)	0,00 proc.	0,00 proc.	0,00 proc.
Užsienio reikalų ministerija	10,76 proc.	9,49 proc.	0,00 proc.
Projekto partnerių prisidėjimas prie projekto	1,09 proc.	0,00 proc.	0,00 proc.
Viso	100 proc.	100 proc.	100 proc.

Šaltinis: Rietavo turizmo ir verslo informacijos centro surinkti duomenys

Lentelė 9. Organizacijos pajamų šaltinių palyginimas per 2014-2016 metus, eurai.

Šaltinis	2014	2015	2016
Rietavo savivaldybė	8109,36 Eur	9680,00 Eur	22740,00 Eur
Rietavo turizmo ir verslo informacijos centro uždirbamos lėšos	39809,46 Eur	69308,91 Eur	2507,51 Eur
Lietuvos darbo birža	75,55 Eur	524,86 Eur	0,00 Eur
Švietimo paramos fondas	8402,46 Eur	0,00 Eur	0,00 Eur
Vidaus reikalų ministerija	5372,05 Eur	4068,12 Eur	2849,54 Eur
Tarptautiniai projektai	60883,23 Eur	46107,80 Eur	38874,46 Eur
Privatus asmenis			
Nacionalinė mokėjimo agentūra	17506,69 Eur	6897,32 Eur	0,00 Eur
LR Valstybinės mokesčių inspekcijos suteikta parama (2 proc.)			0,00 Eur
Užsienio reikalų ministerija	17114,15 Eur	14326,96 Eur	0,00 Eur
Projekto partnerių prisidėjimas prie projekto	1737,72 Eur	0,00 Eur	0,00 Eur
Viso	159010,67Eur	150913,97 Eur	66971,51 Eur

Šaltinis: Rietavo turizmo ir verslo informacijos centro surinkti duomenys

Veiklos rezultatų ataskaita, balansas ir aiškinamasis raštas pateikiami kaip priedas prie Centro veiklos ataskaitos. Ataskaitinio laikotarpio finansinės veiklos rezultatas yra neigiamas: - **18418,00 eurai**.

Lentelė 10. VŠĮ Rietavo turizmo ir verslo informacijos centro palyginamoji 2014-2016 m. finansinė ataskaita

Metrikos pavadinimas	2014	2015	2016
Pajamos	117121 Eur	154085 Eur	66972 Eur
Veiklos sąnaudos	105736 Eur	153571 Eur	85389 Eur
Veiklos pelnas	11386 Eur	514 Eur	-18418 Eur
Nusidėvėjimas	2437 Eur	2330 Eur	672 Eur
Darbuotojų išlaikymas	43366 Eur	56915 Eur	52223 Eur
Palūkanos	427 Eur	760 Eur	337 Eur
Patalpų išlaikymas	3226 Eur	3302 Eur	2930 Eur
Ryšių	3769 Eur	3177 Eur	4099 Eur
Transporto išlaidos	5447 Eur	13 Eur	10081 Eur
Kitos veiklos išlaidos (komandiruočių, renginių)	31571 Eur	87834 Eur	15046 Eur

organizavimo, reprezentacinių prekių, banko mokesčių, kanceliarinės ir kitos išlaidos susijusios su pagrindine centro veikla)			
Ankstesnių laikotarpių klaidų taisymas	940 Eur	0,00 Eur	0, 00 Eur

Šaltinis: Rietavo turizmo ir verslo informacijos centro surinkti duomenys

Išsami pajamų ir išlaidų analizė pateikiama aiškinamajame rašte prie finansinės atskaitomybės.

5. INFORMACIJA APIE CENTRO ILGALAIKĮ TURTĄ PER FINANSINIUS METUS

2016 m. gruodžio 31 d. ilgalaikio turto nusidėvėjimo skaičiavimo žiniaraščio duomenimis ilgalaikio turto likutinė vertė – **113296,80 eurų**. iš kurio:

Materialaus ilgalaikio turto likutinė vertė – 109291,64 eurų.

Nematerialaus ilgalaikio turto likutinė vertė – 4005,16 eurų.

Plačiau apie Centro turima ilgalaikį turtą aprašoma aiškinamajame rašte prie finansinės atskaitomybės.

6. CENTRO SĄNAUDOS PER FINANSINIUS METUS, IŠ JŲ IŠLAIDOS DARBO UŽMOKESČIUI

2016 m. Centro sąnaudos sudarė **85389,34 eurų**. Iš jų darbo užmokesčiui **52223 Eur**

Plačiau apie Centro patirtas sąnaudas aprašoma aiškinamajame rašte prie finansinės atskaitomybės.

6.1 Centro darbuotojų skaičius finansinių metų pradžioje ir pabaigoje

2016 m. pradžioje Centre dirbo 4 darbuotojai:

1. Direktorė – Laima Dockeyvičienė, pagal darbo sutartį Nr. 19, sudaryta 2003 m. spalio 28 d.
2. Buhalterė – konsultantė - Rasa Pociuvienė pagal darbo sutartį Nr. 26, sudaryta 2009 m. rugpjūčio 21 d.
3. Projektų administratorė – Rasa Baliulevičienė, pagal darbo sutartį Nr. 40, sudaryta 2015 m. rugpjūčio 26 d.
4. Turizmo specialistė – Irena Liškuvienė, pagal darbo sutartį Nr. 43, sudaryta 2015 m. gruodžio 30 d.

2016 m. pabaigoje Centre dirbo 6 darbuotojai. Centro direktorė, buhalterė – konsultantė ir projektų administratorė nesikeitė. Taip pat Centre pradėjo dirbti nauji darbuotojai:

1. Turizmo specialistė – Judita Pakalniškytė, pagal darbo sutartį Nr. 44, sudaryta 2016 m. balandžio 01 d.
2. Informacinių technologijų ir ryšių sistemų specialistas – Vilius Viršilas, pagal darbo sutartį Nr. 45, sudaryta 2016 m. balandžio 11 d.
3. Projektų komunikatorė – Vida Zubielė, pagal darbo sutartį Nr. 48, sudaryta 2016 m. lapkričio 30 d.

Lentelė 11. Centro etatų skaičius ketvirčiais

Eil. Nr.	Etatai	I ketv.	II ketv.	III ketv.	IV ketv.
DARBUOTOJAI DIRBANTYS SU NETERMINUOTOMIS DARBO SUTARTIMIS					
1	Direktorius	0,75	0,75	0,75	0,75
2	Buhalterė	1.00	1.00	1.00	1.00
3	Vadybininkė	-	-	-	-
4.	Turizmo specialistė	0.25	1.00	1.00	1.00
DARBUOTOJAI DIRBANTYS SU NETERMINUOTOMIS DARBO SUTARTIMIS PRIE PROJEKTŲ					
1	Projektų vadovas			0,25	0,25
2	Projektų administratorius	1.00	1.00	1.00	1.00
4	Projektų komunikatorė				1.00
5	IT specialistas		0.25	1.00	0.25
6.	Kompiuterių tinklų ir sistemų technikas			0.75	
Balansas viso (etatai)		3.00	4.00	5.75	5.25

Šaltinis: Rietavo turizmo ir verslo informacijos centro surinkti duomenys

6.2 Informacija apie viešosios įstaigos vadovą

Įstaigos vadovas – Laima Dockevičienė, gimusi 1966 m. vasario 10 d. Laima Dockevičienė turi viešojo administravimo magistro laipsnį bei edukologijos krypties antros pakopos profesijos Lyderystės ir vadovavimo psichologijos studijas. Laima Dockevičienė šiame centre dirba nuo 2003 m. spalio 28 d. Direktorės stažas 13 metų.

2016 m. Centro direktorės darbo užmokesčio sąnaudos – 22490,12 eurų. Tame skaičiuje priskaityta darbo užmokesčio 17144,47 eurai, mokesčiai į Sodrą 30,98 % - 5311,36 eurai ir garantinį fondą 0,02 % – 34,29 eurai. Dalis Centro direktorės darbo užmokesčio buvo dengiamas iš tarptautinio projekto "LCL - Low Carbon Logistics" Nr. STHB.03.01.00-SE-0008/15 lėšų skirtų darbo užmokesčiui, kurį sudarė 8291,19 eurų suma.

7. CENTRO IŠLAIDOS KOLEGIALIŲ ORGANŲ KIEKVIENO NARIO DARBO UŽMOKESČIUI IR KITOMS ĮSTAIGOS KOLEGIALIŲ ORGANŲ NARIŲ IŠMOKOMS

2016 m. išlaidų kolegialių organų kiekvieno nario darbo užmokesčiui ir kitų įstaigos kolegialių organų narių išmokų nebuvo.

8. VIEŠOSIOS ĮSTAIGOS IŠLAIDOS IŠMOKOMS SU VIEŠOSIOS ĮSTAIGOS DALININKAIS SUSIJUSIEMS ASMENIMS, NURODYTIEMS VIEŠŲJŲ ĮSTAIGŲ ĮSTATYMO 3 STRAIPSNIO DALYJE

2016 m. išlaidų išmokoms su viešosios įstaigos dalininkais susijusiems asmenims, nurodytiems viešųjų įstaigų įstatymo 3 straipsnio 3 dalyje, nebuvo.

9. TRUMPA SMULKIOJO IR VIDUTINIO VERSLO SITUACIJOS RIETAVO SAVIVALDYBĖJE APŽVALGA

9.1. Geografinė ir demografinė situacija

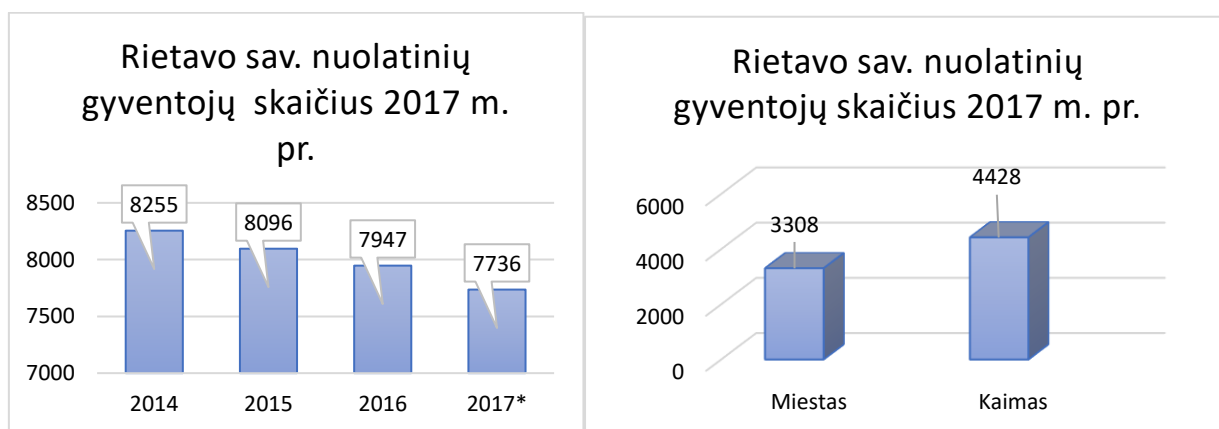
Viena iš **VŠĮ Rietavo turizmo ir verslo informacijos centro** veiklos sričių yra stebėti ir vertinti verslumo Rietavo savivaldybėje būklę ir tendencijas, todėl pasibaigus kalendoriniams metams, Centras apibendrintai apžvelgia esamą savivaldybės situaciją.

Rietavo savivaldybė yra Telšių apskrities pietuose ir užima 586 km² teritoriją (žemės ūkio naudmenos – 37%, miškų – 51%, vandenų – 1,53% ir kt.). Rajono administracinis centras - Rietavas. Savivaldybės teritorijoje yra 5 seniūnijos: Rietavo, Medingėnų, Daugėdų, Tverų kaimiškos ir Rietavo miesto seniūnijos. Rietavo savivaldybė ribojasi: rytinėje pusėje – Telšių raj., šiaurinėje – Plungės raj., vakarinėje – Klaipėdos raj., pietinėje – Šilalės raj.

Beveik visa savivaldybės teritorija (išskyrus rytinę dalį) išsidėsčiusi monotoniško reljefo Vakarų Žemaičių plynaukštėje, kuri priklauso Žemaičių aukštumai. Rytinė dalis taip pat priklauso Žemaičių aukštumai, tačiau čia reljefas įvairesnis. Rytinėje dalyje iškilusi aukščiausia savivaldybės vieta – Lopaičių kalnas (210,6 m). Žemiausios savivaldybės vietos yra pietinėje dalyje, Jūros ir Aitros upių slėniuose.

Rietavo savivaldybė ypač patogi turizmo požiūriu: pietuose ją kerta automagistralė Kaunas-Klaipėda, rytuose ribojasi su Varnių regioniniu parku, šiaurėje – su Žemaitijos nacionaliniu parku. Savivaldybės rekreacinį gamtinį potencialą formuoja 5 valstybiniai draustiniai. Savivaldybėje gana gausu gamtinių ir kultūrinių išteklių – poilsiauti tinkamų ežerų, miškų, yra vaizdingas kalvotasis Žemaičių aukštumų kraštovaizdis, savitas etnografinis palikimas. Tai sukuria kartu ir rekreacinio gamtinio turizmo plėtros potencialą.

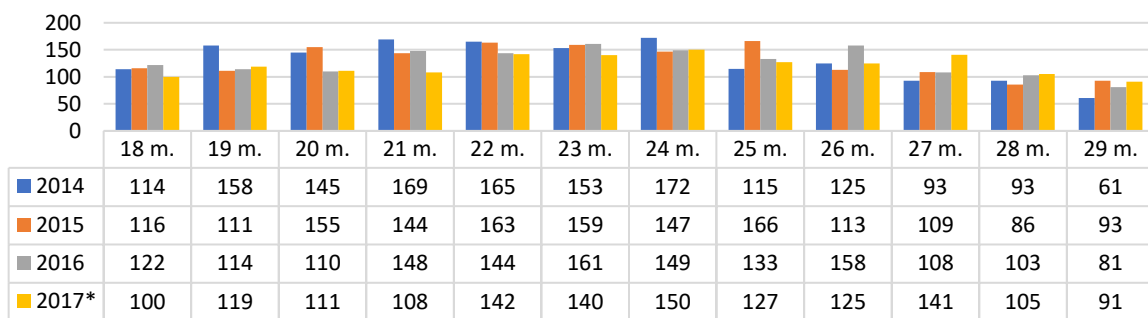
Remiantis Lietuvos statistikos departamento duomenimis 2017 m. pradžioje **Rietavo savivaldybėje gyvena 7736 nuolatinių gyventojų** arba apytiksliai 0,27 proc. Lietuvos gyventojų., tai sudarė 4,88 proc. Telšių apskrities gyventojų. 2017 m. pradžioje gyventojų skaičius sumažėjo 519 gyventojų, lyginant su 2014 m. Vidutiniškai Rietavas per metus netenka po 150 gyv., išskyrus 2016 m., per kuriuos netekome 211 gyv. (Plačiau pateikta 4, 5 pav.)

4 pav. Rietavo sav. nuolatinių gyventojų skaičius (palyginimas 2014 -2017 m. pradžiai), 2017 m. išskirstymas kaimo ir miesto gyventojai. Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

*išankstiniai duomenys

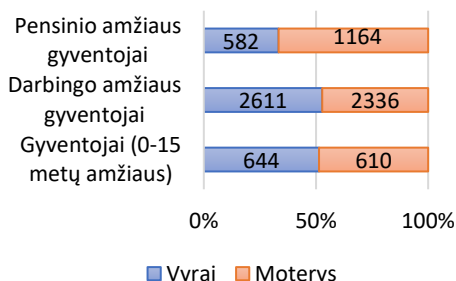
Nuolatinių gyventojų skaičius 2017 metų pradžioje (jaunimas 18-29 m.)

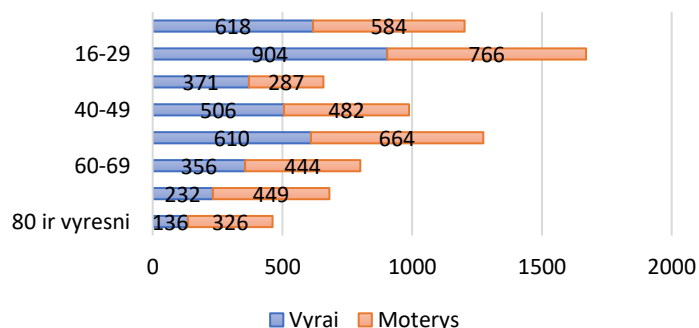
5 pav. Nuolatinių gyventojų skaičius (jaunimas 18-29 m.) (palyginimas 2014 -2017 m. pradžia). Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas. *išankstiniai duomenys

Statistikos departamento pateiktais duomenimis gyventojų pasiskirstymas savivaldybėje yra toks: kaime gyvena 4428 asmenys, o mieste 3308 asmenys. (pav. 4), Pagal lytį ir amžių iki 15 metų bei darbingo amžiaus gyventojų pagal lytis yra daugiau vyrų nei moterų (pav. 6) rodo tai, kad jaunos moterys nuo 16 iki 50 metų išvyksta iš Rietavo. Prielaida, kad darbingo amžiaus moterys neranda kur realizuoti savęs darbo rinkoje, trūksta paslaugų, laisvalaikio formų ir kt. Tačiau nuo 50 metų moterų daugiau nei vyrų, 85 ir vyresnių gyventojų pagal lyti yra moterų – 153, vyrų – 56. (Žr. pav. 6).

Rietavo sav. gyventojų pasiskirstymas pagal lytį ir amžių, 2016 m. pab.

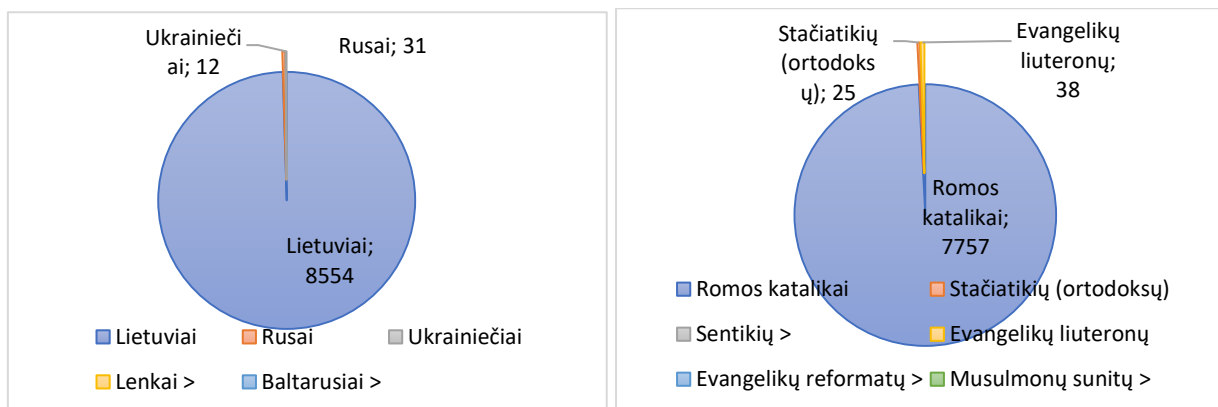

Rietavo sav. gyventojų pasiskirstymas pagal lytį ir amžių, 2016 m. pab.

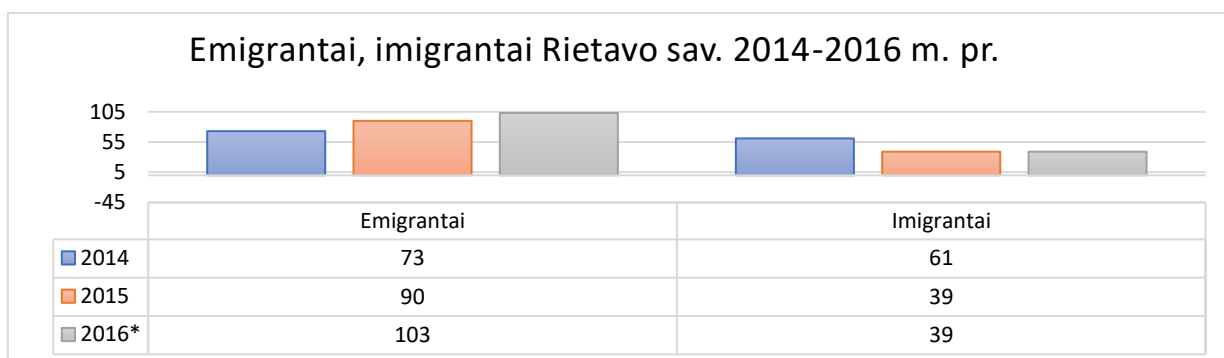

Pav. 6. Rietavo sav. gyventojų pasiskirstymas pagal lytį ir amžių, 2016 m.pab. Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Remiantis LR statistikos departamento duomenimis, 2011 metų surašymu Rietavo sav. pagal tautybę lietuviai sudaro didžiąją dalį - 8554, likusieji 31 rusai, 12 ukrainiečių, konfidencialūs duomenys – neįvardinę lenkai ir baltarusiai – 94 asmenys. Pagal religinę bendruomenę Rietavo sav. vyrauja Romos katalikai - 7757, evangelikų liuteronai – 38, stačiatikiai – 25 ir konfidencialūs duomenys, neįvardinti skaičiais yra gyventojų priklausančių sentikiams, musulmonų sunitų ir evangelikų reformatų bendruomenėms – 871.

7 pav. Gyventojai pagal tautybę ir religinę bendruomenę 2011 m. Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas. *2011 m. gyventojų ir būstų surašymo duomenys

*išankstiniai duomenys

8 pav. Emigrantai, imigrantai Rietavo sav. (palyginimas 2014 -2016 m. pradžiai). Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

9.2. Ekonominės situacijos analizė

Vertinant bendrą ekonominę situaciją Rietavo savivaldybėje, galima konstatuoti, jog ekonominė situacija yra patenkinama, vyrauja mikro, smulkios ir vidutinės įmonės. Vyraujanti tendencija - įmonių susitraukimas/smulkėjimas, daugėja individualių asmenų užsiimančių komercine veikla ir tai **įtakoja Rietavo savivaldybės užimtumo situaciją ir ekonomikos būklę bei plėtrą Rietavo savivaldybėje**, žr. pav. 13

Pagal veiklos rūšis 2017 m. pradžioje Rietave daugiausia yra įmonių veikiančių transporto ir saugojimo srityje (37), didmeninės ir mažmeninės prekybos, variklinių transporto priemonių ir motociklų remonto srityje (34) miškininkystės, žemės ūkio ir žuvininkystės srityje (24), meninės, pramoninės ir poilsio organizavimo veiklos srityje (18).

Beveik nėra tiesioginių užsienio investicijų, mažėja materialinės investicijos. BVP sukuriamas 1 gyventojui yra mažesnis, nei Lietuvos vidurkis. Pastaraisiais metais atlyginimai Rietavo savivaldybėje didėjo sparčiau lyginant su apskrities ir Lietuvos vidurkiais, tačiau gyventojų perkamoji galia yra mažesnė nei Lietuvos vidurkis. Verslo plėtra nėra pakankama, nepaisant didžiausio, lyginant su kaimyninėmis savivaldybėmis, asmenų, veikiančių pagal verslo liudijimus, skaičiaus.

Lentelė 12. Pagrindinių rodiklių santrauka

Rietavo savivaldybėje ekonominę veiklą vykdančių fizinių asmenų dalis 1000 gyv. per 2016 m. yra **64,51 proc.**, kai šalies koeficientas – 25 proc.

2017 m. sausio 1 d. Rietavo savivaldybėje nedarbo lygis – **7,3 proc.** (žiūrėti lentelę 14)

Registruotų įmonių skaičius - **356**, veikiančių – **199**, bankrutavusios – 4, išregistruotos – 23

Individualūs asmenys užsiimantys komercine veikla – **587** (žiūrėti lentelę 13)

Registruoti ūkininko ūkiai – **810**, kurie taip pat priskiriami prie verslo subjektų. (žr. 18 pav.)

Įregistruotų įmonių skaičius. Remiantis gautais VMI duomenimis 2017-03-01 d., rašto Nr. (30.4) MPD2-248, Rietavo savivaldybėje 2017 m. sausio 1 d. **registruotų įmonių skaičius - 356, veikiančių – 199, bankrutavusios – 4, išregistruotos - 23.**

Per 2016 metus naujai įregistruota– 13 ūkio subjektų: tame skaičiuje UAB - 6, mažoji bendrija – 3, asociacijos - 1, profesinė sąjunga – 1, individuali įmonė – 1, biudžetinė įmonė – 1 (žr. lentelę Nr. 13). Per 2016 m. **pagal individualios veiklos pažymą veiklą vykdė - 293 gyventojai**, tame tarpe jaunuoliai (18-29 m.) – 106, per 2016 m. individualią veiklą įregistravo – 84 gyventojai, iš jų jaunuoliai (18-29 m.) – 44 gyventojai. O pagal **verslo liudijimus – 294.**

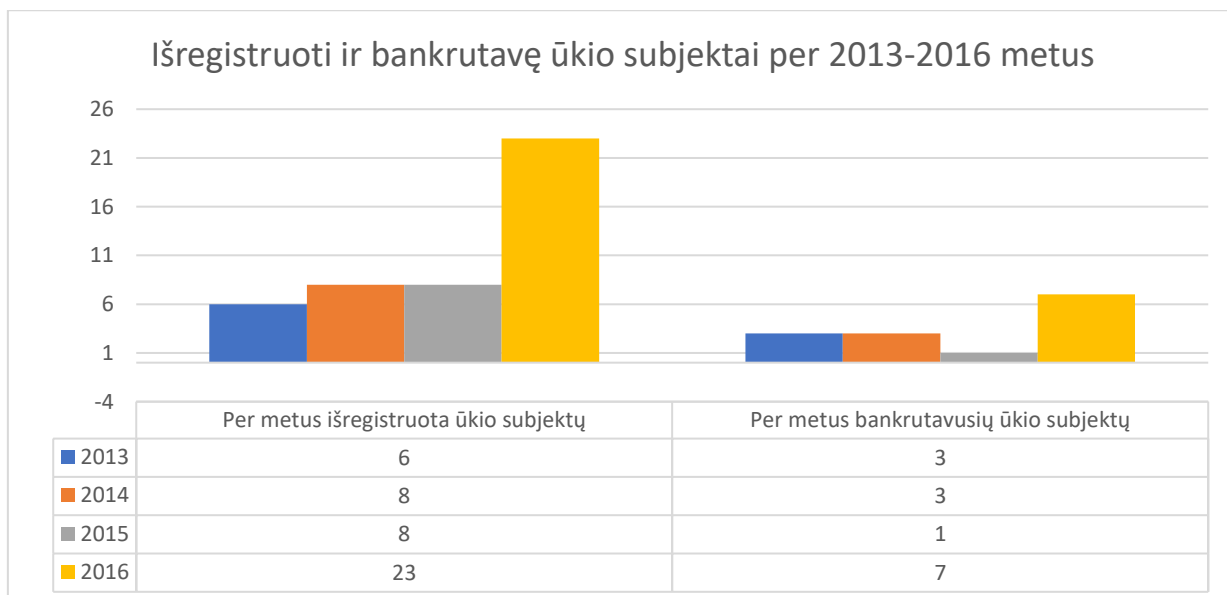
13 lentelė. 2014 – 2016 m. įregistruoti ūkio subjektai ir asmenys Rietavo savivaldybėje besiverčiantys komercine veikla

Metai	UAB	MB	IĮ	Bendrijos	Asociacijos	Labdaros organizacijos	VsĮ	Profesinės sąjungos	Biudžetinės įstaigos	Žemės ūkio bendrovės	Individuali veikla	Verslo liudijimai	Iš viso
2016	6	3	1	-	1	-	-	1	1	-	293	294	600
2015	5	1	2	-	5	-	1	-	-	1	87	554	656
2014	10	4	1	-	-	1	-	-	-	-	73	426	515

Šaltinis: Valstybinė mokesčių inspekcija

Per tą patį laikotarpį Rietavo savivaldybėje išregistruota – 23 ūkio subjektai: UAB- 1, asociacija- 2, individualios įmonės - 15, žemės ūkio bendrovių -3, užsienio JA ir kiti organizacijų filialai – 1, kooperatinė bendrovė – 1. (žr. pav. Nr. 9).

Pagal šiuos duomenis galima teigti, kad nėra sąlygų vystytis ekonomikai, todėl darant išvadas reikia specialių mokymų įmonių vadovams, naujo požiūrio diegimo, inovacijų skatinimo.

9 pav. Išregistruoti ir bankrutavę ūkio subjektai per 2013-2016 metus, Rietavo sav.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Darbo rinka. Remiantis Telšių teritorinės darbo biržos duomenimis, 2017 m. sausio 1 d. Rietavo savivaldybėje nedarbo lygis – 7,3 proc., kai Telšių apskrityje – 8,8 proc., o šalies nedarbo lygį sudarė – 7,9 proc. visų darbingo amžiaus šalies gyventojų (žiūrėti lentelę 14).

Daugiausiai yra ieškoma nekvalifikuoto darbo. Populiariausias ieškomas darbas – nekvalifikuotas pagalbinis ir statybų darbininkas. Daugiausiai asmenų įdarbinama statybų sektoriaus įmonėse Klaipėdos rajone ir Plungėje. Pagal profesijas: plataus profilio statybų darbininkas, vamzdžių montuotojas, grindinio klojėjas. Taip pat nemažai įdarbinama kelio darbininkais, medienos apdirbimo staklių operatoriais, pagalbinais darbininkais medienos apdirbimo įmonėse, maisto pramonės cecho darbininkais.

Lentelė 14. Rietavo savivaldybėje registruotų bedarbių skaičius 2014-2017 m. pradžiai.

	2014.01.01.	2015.01.01.	2016.01.01.	2017.01.01
Bedarbių skaičius	498	467	410	569
Bedarbių proc. nuo darbingo amžiaus gyventojų	9,73	9,19	8,2	7,3
Moterų	286	259	206	158
Vyrų	212	208	204	360
Ilgalaikių bedarbių sk.	169	141	124	114
Proc. nuo visų bedarbių	33,9	30,2	30,2	31,7
Laisvų darbo vietų skaičius	427	305	345	376

5 paklausiausios profesijos	1. Tinkuotojas; 2. Mūrininkas; 3. Miško pjovėjas; 4. Medienos apdirbimo įrangos operatorius; 5. Pagalbinis darbininkas.	1. Plataus profilio statybininkas 2. Šaltkalvis - suvirintojas; 3. Tolimųjų reisų vairuotojas; 4. Medienos apdirbimo įrangos operatorius; 5. Pardavėjas.	1. Plataus profilio statybininkas 2. Šaltkalvis - suvirintojas; 3. Tolimųjų reisų vairuotojas; 4. Medienos apdirbimo įrangos operatorius; 5. Pardavėjas.	1. Pagalbinis darbininkas; 2. Pardavėjas; 3. Vairuotojas; 4. Traktorininkas; 5. Virėjas.
-----------------------------	---	--	--	--

Šaltinis: Telšių teritorinė darbo birža

Savarankiškai vykdoma veikla. Prie smulkaus ir vidutinio verslo priskiriami savarankiškai dirbantys asmenys, t.y. dirbantys pagal verslo liudijimus ir individualios veiklos pažymą. 15 lentelėje pateikiami duomenys apie Rietavo savivaldybėje bendrai įsigijusius verslo liudijimus ir individualios veiklos pažymą.

Lentelė 15. Įsigijusieji verslo liudijimus ir individualios veiklos pažymą 2014 ir 2016 m.

Gyventojai, savarankiškai vykdančys veiklą	Rietavo savivaldybė		
	2014 m.	2016 m.	Pokytis, proc.
Asmenų įsigijusių verslo liudijimus, skaičius	290	294	+ 1,38
Asmenys vykdančys individualią veiklą ¹⁸	81	293	+261,50

Šaltinis – VŠĮ Rietavo turizmo ir verslo informacijos centras

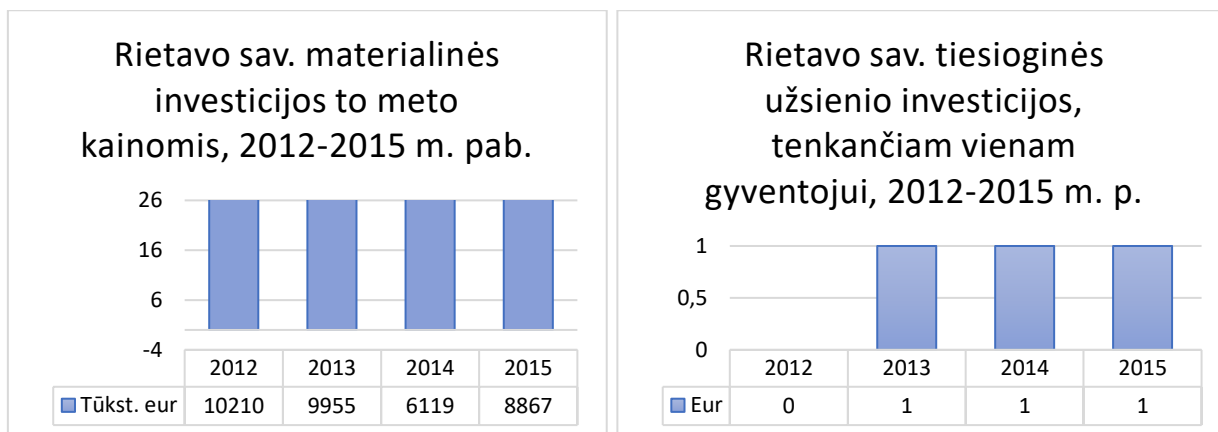
Tiesioginės užsienio investicijos ir materialinės investicijos. Rietavo savivaldybė Lietuvoje išsiskiria itin mažais tiesioginių užsienio investicijų (TUI) rodikliais. 2012 m. TUI rodiklis 1 gyventojui buvo 0 Eur, 2013-2014 m. po 1 Eur, ir tai yra žemiausias rodiklis visoje Lietuvoje (Lietuvos vidurkis – 4044 Eur, Telšių apskrities – 2004 Eur 1 gyventojui). 16 lentelėje pateikiamas materialinių investicijų dinamikos palyginimas Rietavo savivaldybėje.

Lentelė 16. Materialinių investicijos Rietavo savivaldybėje, Plungės rajonas, Telšių apskrityje ir Lietuvoje 2013 – 2015 m.

	Materialinės investicijos, tūkst. Eur		
	2013m.	2014 m.	2015 m.
Rietavo savivaldybė	9955	6119	8867
Plungės rajonas	44200	49786	46127
Telšių apskritis	215506	179130	181007
Lietuvos Respublika	5 933 867	6 081 759	5 869 198

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

¹⁸ Išskyrus žemės ūkio individualią veiklą.

10 pav. Rietavo sav. materialinės ir tiesioginės investicijos, 2012-2015 m. p.

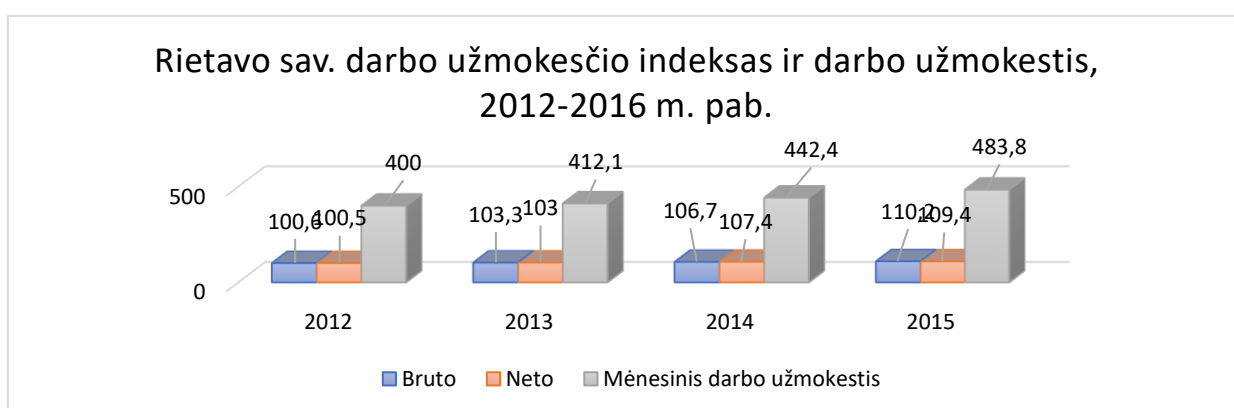
Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Vidutinis atlyginimas. Rietavo savivaldybė išsiskiria palyginti neaukšta gyventojų perkamąja galia. 14 lentelėje pateikiamas Lietuvos, Telšių ir Klaipėdos apskričių bei Klaipėdos miesto ir Rietavo savivaldybių vidutinio darbo užmokesčio palyginimas (neatskaičiavus mokesčių), 2012 IV ketvirtyje – 2015 m. III ketvirtyje neįskaičiuojant individualių įmonių.

Lentelė 17. Darbo užmokesčio palyginimas

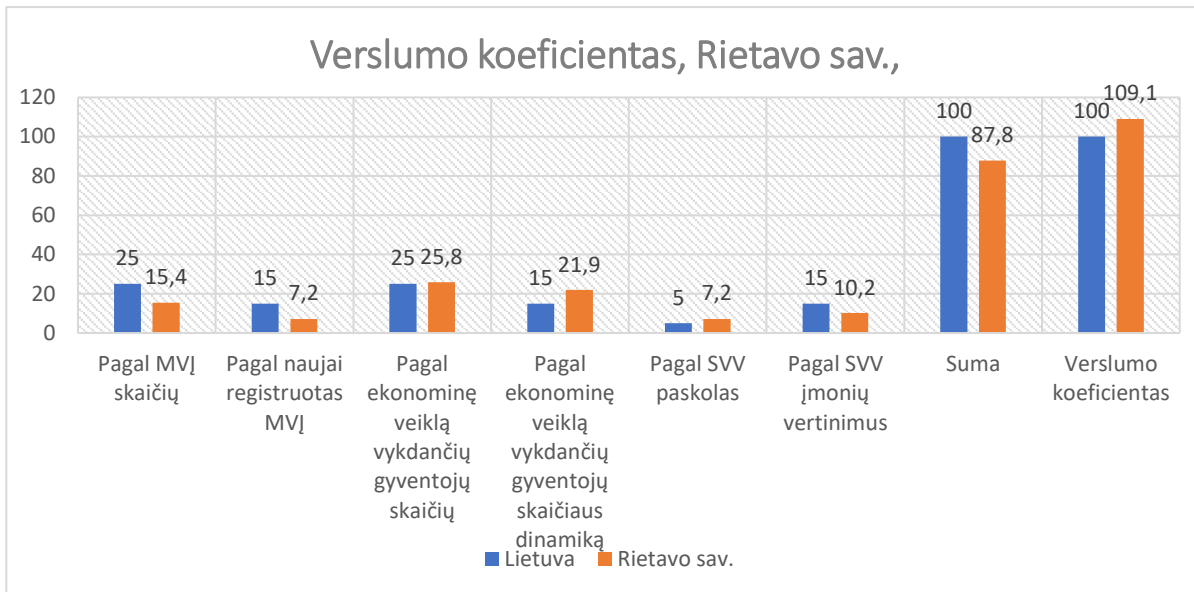
Teritorija	Darbo užmokestis, EUR				Pokytis, lyginant su 2012 m. IV ketv. proc.
	2012 m. IV ketv.		2015 m. III ketv.		
	Suma	% nuo Lietuvos vidurkio	Suma	% nuo Lietuvos vidurkio	
Lietuvos Respublika	646,4	100	735,1	100	+13,72
Telšių apskritis	575,2	88,99	664,3	90,37	+15,49
Rietavo savivaldybė	526,7	81,48	647,7	88,11	+22,97
Klaipėdos apskrities	640,6	99,1	726,8	98,87	+13,46
Klaipėdos miesto	694,1	107,38	791,1	107,62	+13,97

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

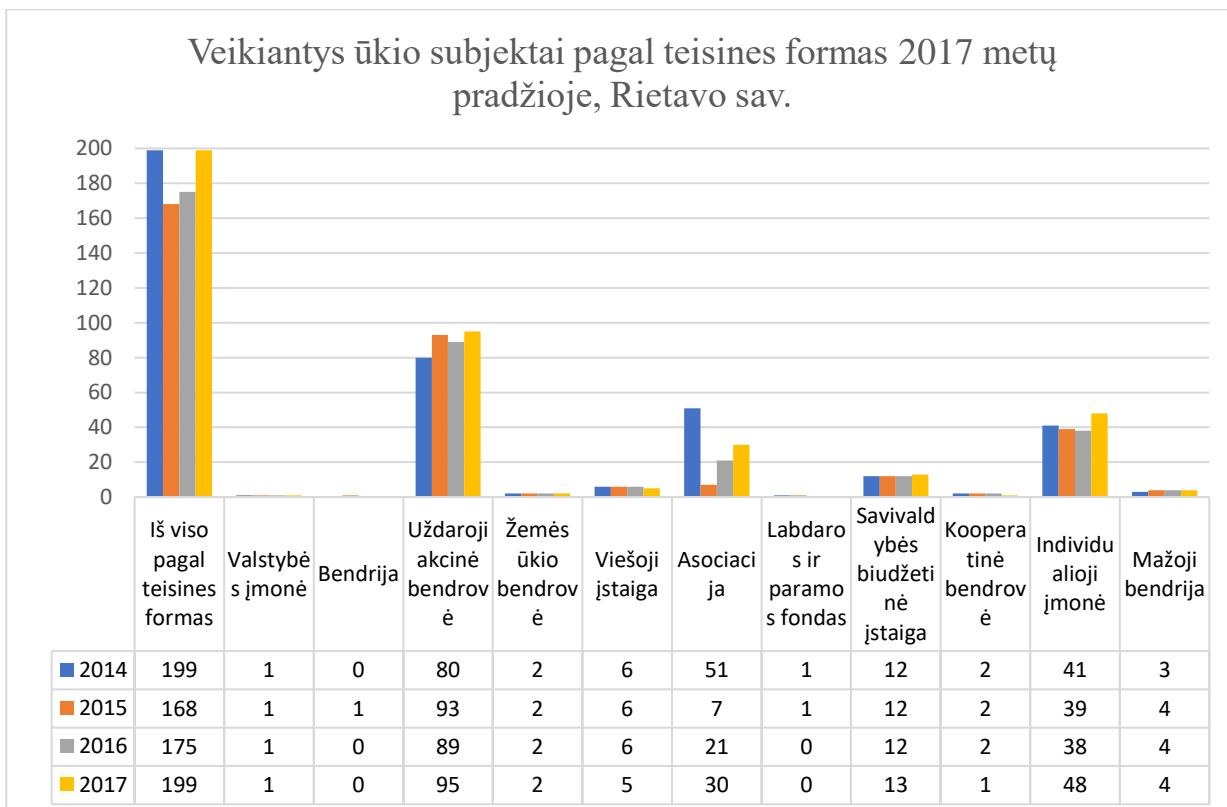
11 pav. Rietavo sav. darbo užmokesčio indeksas ir darbo užmokestis, 2012-2016 m. pab. 2016 metų dar nėra duomenų. Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Verslumo lygis. Rietavo savivaldybėje ekonominę veiklą vykdančių fizinių asmenų skaičius per 2016 m. 1000 gyv. yra 64,51 proc., kai šalies koeficientas – 25 proc (nurodytas verslumo žemėlapyje). Per 2016 m. lyginant su 2015 m. Rietavas pakilo iš 34 į 14 vietą.

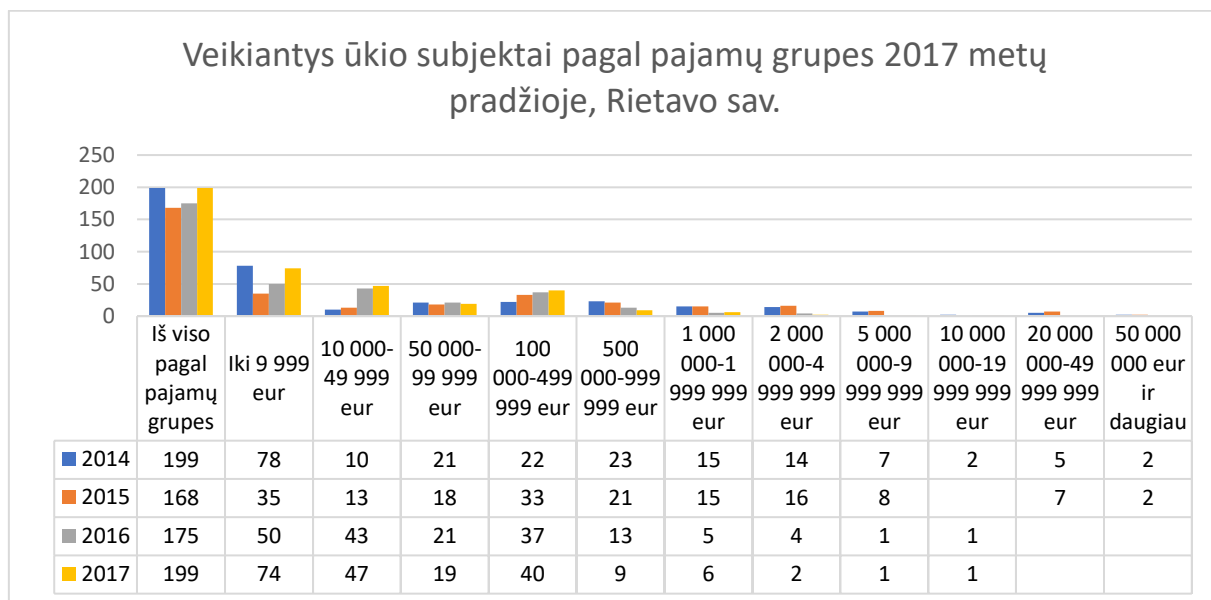
12 pav. **Verslumo koeficientas Rietavo sav.** Šaltinis: Lietuvos kredito unija

Veikiantys ūkio subjektai. Pažvelgus į metinius pokyčius galima pastebėti, kad kasmet uždaru akcinių bendrovių skaičius **didėja** (nuo 2014 iki 2017 metų pradžios jų **padaugėjo** nuo 80 iki 95 vienetų), kaip pavaizduota 13 pav. individualių įmonių taip pat **daugėja** (nuo 2014 iki 2017 metų pradžioje jų padaugėjo nuo 41 iki 48 vienetų), **tačiau esu įsitikinusi jog čia yra klaida iš statistikos departamento**, nes sulyginus duomenis pateiktus per 2016 metus įregistruota 1 individuali įmonė, o per 2015 m. - 2. (žr. 13 lentelę.). Kadangi Manome, kad šių pokyčių pagrindinės priežastys išmoktos pamokos per ekonominį sunkmetį, mokesčių sistemos pertvarkos, padidėjusi verslo rizika, finansavimo galimybės ES SF teikiamos galimybės, kuriomis siekiant pasinaudoti nenorima rizikuoti savo asmeniniu turtu.

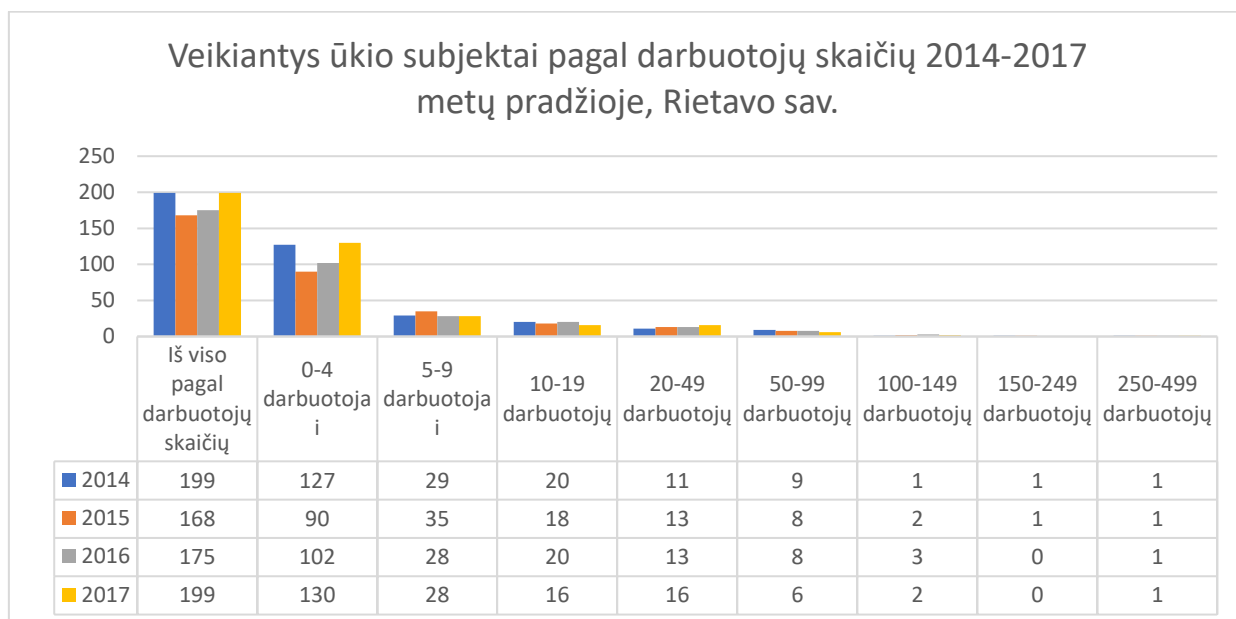
13 pav. Veikiantys ūkio subjektai pagal teises formas ir metus (palyginimas 2014 -2017 m. pradžiai). Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Kalbant apie veikiančius ūkio subjektus pagal pajamų grupes 2014-2017 metų pradžioje (14 pav.) galima daryti išvadas, jog ženkliai padidėjo įmonių generuojančių pajamas iki 9 999 eurų nuo 50 iki 74 subjektų. Matomas ženklaus sumažėjimas ūkio subjektų pajamų grupėse nuo 50 000-99 999 Eur ir 500 000-999 999 Eur.

14 pav. Veikiantys ūkio subjektai pagal pajamų grupes ir metus (palyginimas 2014 -2017 m. pradžiai). Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

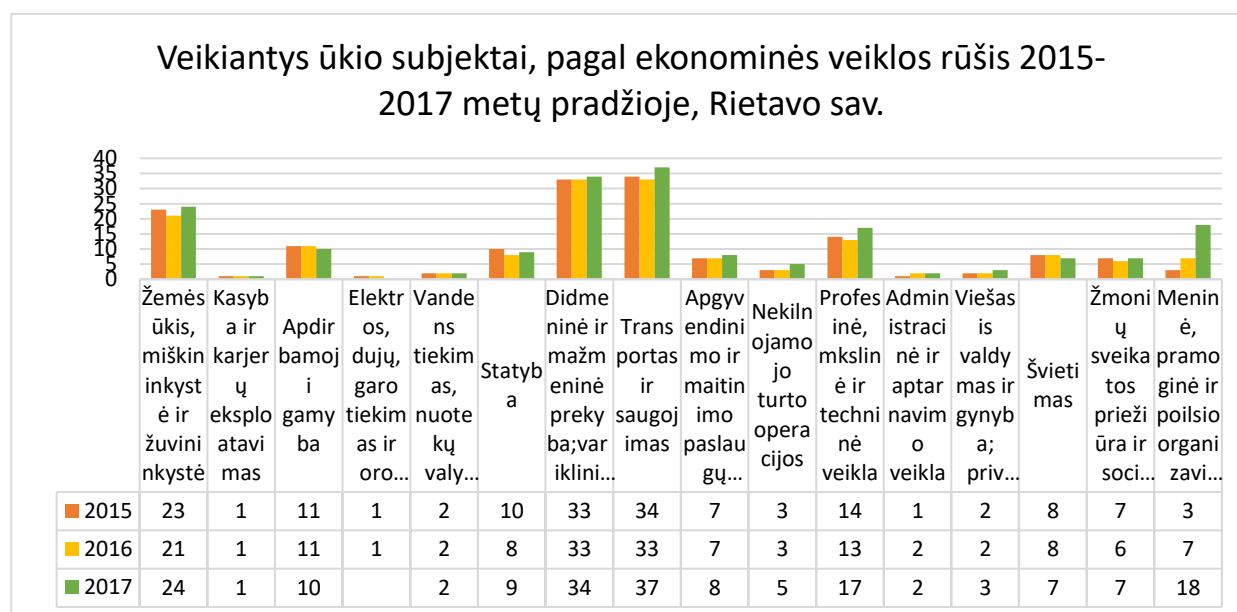
Atsižvelgiant į statistinius duomenis Rietavo savivaldybėje, galima daryti išvadas jog įmonės smulkėja, lyginant 2014 metus su 2017 metų pradžia (žr. 15 pav.), ženkliai padidėjo įmonių turinčių iki 10 darbuotojų.

15 pav. Veikiantys ūkio subjektai pagal pajamų darbuotojų skaičių ir metus (palyginimas 2014 -2017 m. pradžiai). Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Ekonominės veiklos rūšys. Pagrindinėmis ūkio šakomis galima vadinti (žr. 16 ir 17 pav.) transportą ir saugojimą (šiomis ūkio šakomis užsiima po 19 proc. visų įmonių savivaldybėje), didmeninę, mažmeninę prekybą (užsiima 17 proc. visų įmonių savivaldybėje) bei žemės ūkį, miškininkystę ir žuvininkystę (užsiima 12 proc. visų įmonių savivaldybėje), meninę, pramoginę ir poilsio organizavimo veiklą bei profesinę, mokslinę ir techninę veiklą (užsiima po 9 proc. įmonių), apdirbamoji gamyba ir statyba (dirba po 5 proc. įmonių).

Prekybos plėtojimui itin aktuali yra rinkodara, klientų pritraukimas bei jų poreikių tenkinimas. Šiai verslo sričiai turistų srautai, kultūros renginių gausa, turi tiesioginį pozityvų poveikį. Turizmo ir kultūros veiklų erdvė gali būti panaudojama ūkininkų, žuvininkų ar miškininkų įtraukimui ir sudominimui, kad išnaudojant turimas ūkio teritorijas, objektus vystytų alternatyvią veiklą. Vartotojams taip pat aktuali ir įdomi pati ūkininko veikla, supanti gyvoji gamta, tradicinės ūkininkų šventės, kaip rugiapjūtė, šienapjūtė ir pan.

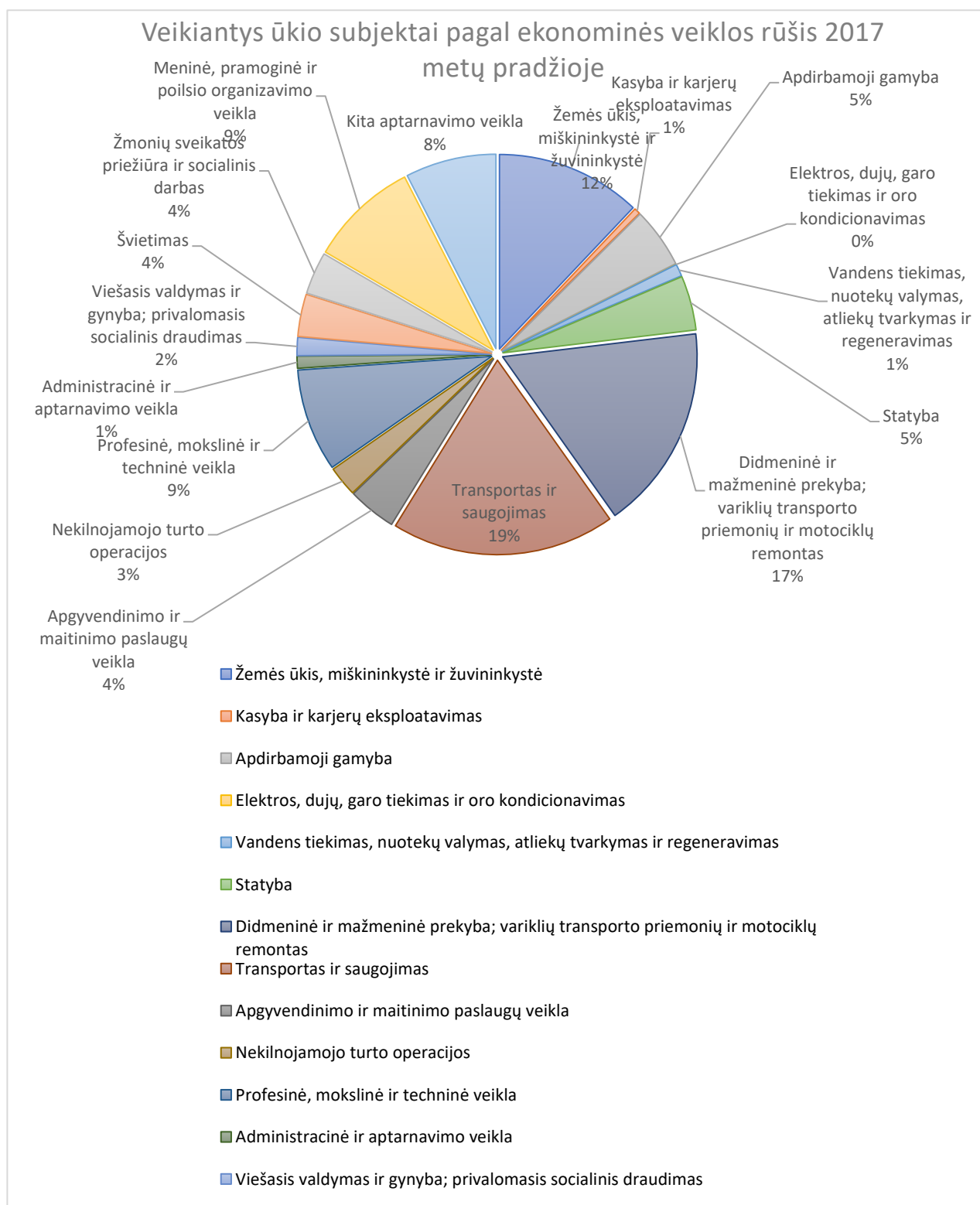

16 pav. Veikiantys ūkio subjektai pagal ekonominės veiklos 2015-2017 m. pradžioje.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas.

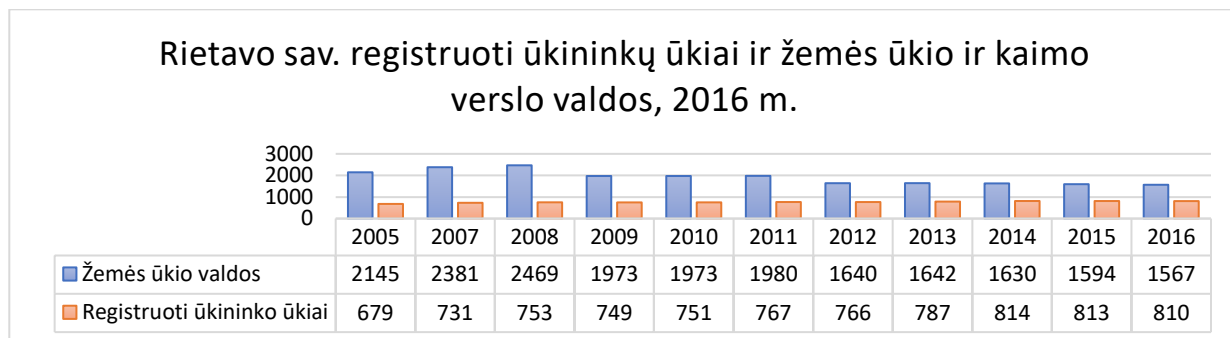
Palyginus Per 2014 – 2016 m. Rietavo savivaldybėje įmonių skaičius nekito, tačiau jaučiamas įmonių smulkėjimas analizuojant pagal darbuotojų ir pajamų grupes (žr. pav. 14, 15).

Matomas nežymus atsigavimo pokytis tarp mažų ir vidutinių įmonių skaičiaus, kurių veiklos rūšis – meninė, pramoginė ir poilsio organizavimo veikla (2015 m. pr. – 3, 2017 m. pr. – 18), transportas ir saugojimas (2014 m. pr. – 34, 2017 m. pr. – 37), žemės ūkis, miškininkystė ir žuvininkystė – (2014 m. pr. – 20, 2017 m. pr. – 24), taip pat įmonių, užsiimančių profesine, moksline, technine veikla (2014 m. pr. – 10, 2017 m. pr. – 17). Ženkliai sumažėjo įmonių skaičiaus, kurių veiklos rūšis – kita aptarnavimo veikla – (2014 m. pr. – 36, 2017 m. pr. – 15) (žr. pav. 16, 17).

17 pav. Veikiantys ūkio subjektai pagal ekonominės veiklos 2017 m. pradžioje. Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas.

Palyginus. 2014-2016 m. mažėjanti tendencija tiek žemės ūkių valdų, tiek registruotų ūkininkų.

18 pav. Rietavo savivaldybės registruotų ūkininkų ūkiai ir žemės ūkio ir kaimo verslo valdos (2005-2016 m. palyginimui). Šaltinis: Rietavo savivaldybės administracijos žemės ūkio skyrius

10. PROBLEMOS IR PASIŪLYMAI

- **Rietavo TVIC darbuotojai pastoviai patiria grėsmingą sveikatai triukšmo lygį**, nes darbo vietos nėra pritaikytos dirbti protinį, dėmesio sutelktumo reikalaujančius darbus, kadangi kabinetai atviro tipo (be lubų ir plonos pertvaros), nėra garso izoliaciją sugeriančių medžiagų, pertvarų. **Centro patalpos išdėstytos per du aukštus**, pirmame konferencijų salė – viskas gerai. Antrame aukšte įrengti trys darbo kabinetai atviro tipo, be lubų, plonomis pertvaromis. Garso izoliacijos jokios. Akustinis triukšmas kyla dėl paties centro darbuotojų vykdomos veiklos (kalbant telefonu, organizuojant renginius, apsilankius miesto svečiams hole bei kultūros centro vykdomas veikla (repeticijos, renginiai ir kt.).
- **Oro trūkumas**, patalpose nėra išspręstas oro kondicionavimas, nėra oro cirkuliacijos, pašvietus kaitresnei saulei, nors ir yra galimybė užtamsinti langus, bet jaučiamas nuolatinis **oro trūkumas**, kadangi darbuotojų kabinetuose nėra langų, nėra įmanoma atsiradus poreikiui patalpas pravėdinti.
- **Apyvartinių lėšų trūkumas**. Įgyvendinant tarptautinius projektus susiduriame su apyvartinių lėšų trūkumu. Leisti Centrai gauti overdraftą ir ar paskolą.

Centro klientai, miesto svečiai skundžiasi.

- **Internetinės svetainės sukūrimas** – VISIT IN RIETAVAS bent lietuvių, anglų kalbomis.
- **Infrastruktūra parke** – klientai ir miesto svečiai pasigenda dviračių takų, aikštelių prie lankomų objektų, nuorodų į objektus, nėra telefonams pakrauti vietų, dviračiams stovai, suoliukai, tualetai pritaikyti žmonėms su judėjimo sunkumais ir pan. prekiavimo vietos su stoginėmis prie lankomų objektų, Lopaičių piliakalnio. Telefono pasikrovimo vietos galėtų būti įrengta prie RTVIC, tuo pačiu palengvintu ir centrui, kai organizuojami renginiai, mugės, parodos, prie autobusų stoties.

Pridedama:

1. 2016 m. veiklos plano vykdymas pagal priemones – 19 lapų;
2. Informacija apie 2016-2017 metais vykdomus projektus – 3 lapai;

Viso ataskaita su priedais 70 lapų.

Direktorė

Laima Dockeyvičienė